

308307

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. చెన్న పట్టణము 1914 వం|| అక్టోబరు నెల 8 వ తేది గురువారము. No. 173
నంపుటము ౧ } ఆనంద నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ చవితి ౪. } సంచిక ౧౭౩

ఆనందా ఫౌంటేన్ పేనా.

౧౪ వన్నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందునలన ఇంక చాలాపట్టును. విద్యాస్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపగును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యదాపథమ్' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అతి ప్రాథమిక విషయము, జగద్విదితము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చతెచ్చట ఏదేనికాలయినో సర్వమును చెప్పుబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్నపైజను కలిగి మంచికాలికోవైండు చేయబడి యున్నది. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రు. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wish of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

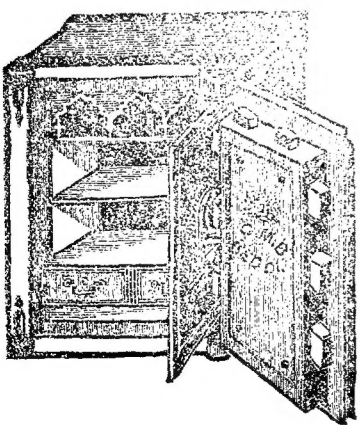
The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations.
Price For two Vols. Rs.

1-4-0 Postage As. 3. Extra.
The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. Rs 12. Postage As. 2.
The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E.

ఇనుప పెట్టెలు.

విదేశాలోకాక
లసినను అందముగా
భద్రముగా సీమల్లిగ
మలలో కొత్తరేకు
లతో పెట్టెలు మా
వల్ల బహునాణెము
గా తయారుచేయిం
చుచును. ఆ పర్వ
యిచ్చవారు నైజా
మందము లీగము
వివరము వ్రాసు
గుమన్నాము విక్ర
యార్థము మొత్తము

గా కొనుపాకి డిస్కంట్టు యిచ్చబడును. పలుకుప్రాల్భ
ములకు మోసపోగూడదు. మా పెట్టెలవిషయమై మేము
జవాబుదారి గా యుండగలవారము. కలయువారలు యీక్రింది
విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బాలరాసురెడ్డి,
(4-9-14) నెం. 61, గోపింధపు నాయకపేర్, మద్రాస్.

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిద్దీ చేసిన తామెతు.
ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేశా సంత
ఐతు కావు. 2 కలరా, అమృతవారు మొదలగు అంటు జాభ్య
ములను కోకనీయదు. 3. భూత్ ప్రేత పీకాచములను పాఠదోలు
5. 4. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును.
ను. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, కీళ్లలు, బెణుకులు, వారిం
ను. 5. ఆరోగ్యము, అద్భుతము, విశ్వోగ్యము, బలము, నుఖము,
ఉత్సాహముగలుగును. 7. కృత్రిమత్రువులు ప్రియమిత్రువులగు
దురు. 8. నీవాదం 7లుచును. 9. సభకట్టు, సర్వజనకీకరము.
10. నీవొక వ్యాపార, కృషిహార, కారాగృహ సమేతమై వెళ్ల
బోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును,
లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని. అను
భవజ్ఞులు చేసినోళ్లయొద్దనున్నారనటువక్కాణించియున్నారు. ఇది
సర్వావధానముతో నొక ఘోషము మహాత్మునిచే గనిపెట్ట
బడినదేగాని కాలాచిత్ర వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినది
గాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలకృష్ణులందరను తెప్పించుకొని
భరింపదగిన అమూల్యమైన గుప్తశస్త్రమైన రత్న తామెతు.
తామెతు వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:—సి. ఆర్. జనార్దనరావు,
మెన్మరిష్ట్ర ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

ది న వ త్రి క.
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0 3 మాసములకు రూ. 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రాప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరినలన గాక,
గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యు
చ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు
ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్క్రీములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మానద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు
యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ జర్నల్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు
లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీని యక్ వి థి.
మ ద రా సు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతౌంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము పేలకు పేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-3-0 అణాలు మాత్రమే
తలనెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బొత్తు
పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టా
వనమూలికలచే హిందూ దేశమంగు
తయారుచేయబడు ముంచిముగు.

నువాననగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నాము.
పంఛాంగ-పేటి వాచికోసిన మోసము గలుగదు.

అమృతౌంజనము డిపో, నెం. 103, ఫోర్ట్ బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరుపేర్, బార్లిటపుక్ మద్రాసు.
*అమృతౌంజనము డిపో, నెం. 103, ఫోర్ట్ బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరుపేర్, బార్లిటపుక్ మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టబాక్స్ నెం. 212, మద్రాసు

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కే-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరరైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఓలిగ్రాం అడను
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

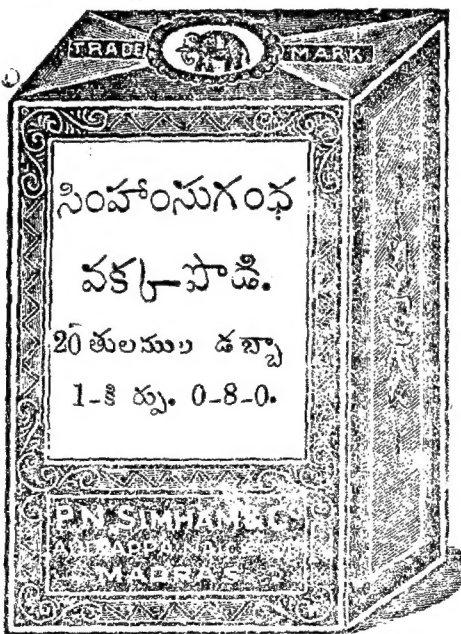
పోస్టుఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేర్లుగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎ. సింహం. అండు కంపెనీ,
26 ఆదియప్ప నాయకకోవిడి, మద్రాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగు చేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
కలుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT. No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

జీర్ణ రసాయము.

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధములకు మంచిమందు.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనా డిపో, పోస్టు, బొంబాయి

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాగ్నేయాలకు ద్వైతపదవిన ఆత్మరూపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవ
యందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆయుర్వేదమైన శ్రేయోరకముల
పుష్పములనుండి తయారుచేసిన ఆత్మరూప యొక్క సువాసననుభవిం
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గరనున్న
పాపుకీపరు నడుగవలయును వారిచావున లేకని మాకువ్రా
యును. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
పక్షి బొమ్మ ఆత్మరూపల పెద్దసయ్యా బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరూ
పరగ బెట్టుబడి ఘుమఘుమ ాడుమందు కాదులు డబ్బా 1-8
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్
కంపెనీ కంపెనీ, 155 బామా మనీరు. బొంబాయి.
మదరాసు ఏకెంటులు:- మెహత పునసాథ్లం మూర్తి
నెం 28, చైనాబజారు గోడ్డూ, పునరు బజారుపూర్వం మదరాసు.

నర్మజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది సంజీవివంటి ఒక కనమాలిక. ఇదియే మన భూరిష్ట
కుల ఆతిథిహస్త్యపు కేవలము. దీనిపథానము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండపోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనపడును. నపుం
కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మ్యోదియ
దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 25 నిధములగు మేహములను మొదలంటి
నాశము చేయుటలో సంజీవివంటిది "నర్మజీవన్" ఇది
శ్రీమతి, పురుషులు, బాలరు వృద్ధులు అందరును సుఖయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశింపి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యొకలుగును.

వెల టెన్ను 1-కి 2-6-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీము.

16 కల్వస్ట్ర మొదలిపేధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనవేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినది. వందల
వందల విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టుఖర్చు వేరు ప్రాంతమింకి
కోటు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయుట సర్వత్ర అవలం
బించుచున్నది. వర్తకులు, ప్రిన్సిపల్స్,
యినాందార్లు మున్నగు వారికి విశు
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

పండ్ల పోడి.

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటిసెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిడ్చునది
అమృతాంజనము డిపో పోస్టు బొంబాయి.

నోటీసు.

90 శ్రేష్ఠమైన చందనముకూచాలున్న, 703 యితర జాతి కొయ్యలున్న, 12500 ఘన అసుగుల వంట చెరుకున్న, కోడూరు మఱిన్ని పెద్ద పాసులో 1914 సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 10-వ తేదినను 11-వ తేదినను యాలం. వేయడమవును. సవాల్ దార్లు రావలెనని కోరడమైనది.

Forest Branch (Sd.) S. A. Oadir,
East Cuddapah, D./ 25-9-14 Dist. Forest Officer.

WANTED.

Wanted Immediately For the Taluk High School, Tenali, a Drawing Master. Salary Rs. 30-2-40. Men having passed Freehand Advanced Grade and possessing Technical Teacher's Certificate preferred.

Apply to

Rao Bahadur C. V. Subramania Sastri,
Secretary.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 8-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో, నిదన ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.	
	ఉష్ణోగ్రత.	తేలికత.	వర్ష పాతము.	తేలికత.
గోపాలపురము	29.815	91.5	77.8	...
వాల్తేరు	29.820	91.0	77.9	...
కాకినాడ	29.825	93.8	76.7	...
బందరు	29.824	95.0	74.9	...
గుంటూరు	...	94.5	72.0	...
నెల్లూరు	29.805	97.0	76.8	...
మద్రాసు	29.817	97.2	77.1	...
కడప	29.832	90.4	79.9	...
నాగపట్టణము	29.815	89.7	77.1	...
కొలంబా	29.855	86.2	74.2	0.46
తిరువనంతపురము	29.828	88.6	75.5	...
కొచ్చికో	29.813	87.2	75.9	...
కొచ్చికో	29.816	85.8	75.6	...
మంగళూరు	29.818	87.7	76.0	0.67
బొంబాయి	29.847	83.8	78.4	...
హైదరాబాదు	29.800	90.7	70.7	...
అనంతపురము	...	94.0	68.9	...
బళ్లారి	29.809	93.8	69.6	...
కర్నూలు	29.824	92.5	69.6	...
కడప	29.801	95.3	70.2	...
తెంగుళూరు	29.918	64.5	65.8	...
కొడైకనూరు	22.778	59.0	50.1	0.55
ఉదకమండలము	28.998	64.5	51.4	...
కోయంబత్తూరు	29.838	89.1	70.1	0.87
నెల్లూరు	29.882	98.7	72.2	...
నెలము	29.886	91.2	71.8	...
తిరువనాపల్లి	29.840	96.5	78.6	...
పురుకోట	29.843	90.9	79.2	...
మధుర	29.555	92.0	75.2	...
తిరువల్వలి	0.78

బంగాళాఖాతమునందు వాయుభారము వృద్ధియైనది. ఇది ఆరకాశీతీరమున హెచ్చునను బంగాళాఖాతమునందు తక్కువగునున్నది మధ్యమోడ్వలెను ముమూలకంటె తక్కువగునున్నది. పగటిపూట వేడియి ముమూలకంటె హెచ్చుననున్నది. తూర్పుతీరమునను, రాజధాని ఉత్తరభాగమునను, రాత్రులు చల్లగానున్నవి. ముమూలకంటె వాయుమండలము ఆరియున్నది. మబ్బులు బొత్తిగలేవు దక్షిణమున మబ్బులు దట్టముగనున్నవి. వర్షముకూడ కురిసినది. దక్షిణమున ఈశాన్య వర్షపవనపు లక్షణములు కనుపట్టుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్నా,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

వృత్తాంతములు.

శ్రీపలనీ ఆండవర అన్నదాన సమాజము:—బార్నిటపు ను, నట్టుకల్లూరుకోవెలపీఠిలో నుండిన వి. శ్రీనివాస మొదలియారు, పూజామతముల వైసమాజమువారు 11 వ తేదీ ఆదివారమునాడు 150 మంది బీదలకు అన్నదానముచేయుదురు.

ఒకయుద్ధపుటోడ:—చెన్నపురి ప్రెస్సు ప్రతికకు కొచ్చి నుండి విలేఖకు డొకడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కొచ్చి నుకు తొమ్మిది మెల్లదూరములో, కాండేరుడాయితను గ్రామమున్నది. మంగళవారము 11 గంటలకు కొండరొక యుద్ధపుటోడనుండి యిక్కడకు వచ్చి, కొత్తైరకాయలు కొన్ని కొనుక్కొని వెళ్లిపోయిరి. వీరు ఆప్రాంతములను కాచుచుండు నాంగ్ల సాకాబలమువారని యనుకొనుచున్నారు.

పుంగనూరు యుద్ధనిధి:—ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: కడచిన నెల 8వ తారీఖు సాయంకాలము ఈ గ్రామమున జమిందార్ల వారి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద వైసరాయిగారి యొక్కయు, మదరాసు గవర్నరుగారియొక్కయు నిధులకు ద్రవ్యసహాయ మొనర్చుటకు నొక గొప్పసభ జరిగినది. వేయి రూపాయలవరకు చందాలు వసూలయినవి.

పోస్టుల నోటీసు:—ఇక్కడనుండి వారము వారము రంగునూపావు మెయిలుస్టీమరు రేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరును. రిజిస్టరుచేయని ఉత్తరములు మున్నగువానిని, రేపు సాయంకాలము 8-80 గంటలవరకును, రిజిస్టరుచేయవలసిన వానిని 8 గంటలవరకును, బంగీలను, 1-50 గంటల వరకును, జనరలుపోస్టాఫీసులో చేయవచ్చును.

ఇరువదిమూడవ కృష్ణామండల సభ, ఏలూరు:—ప్రతి నిధుల యొద్దను రూపాయకంటె నెక్కువ చందా నియ్యని ఆహ్వానసంఘ సభ్యులయొద్దను రూపాయచొప్పునను, కాన్ఫరెన్సు చూడగోరువారియొద్ద 0-4-0 చొప్పునను రుసుము వసూలుచేయుటకు ఆహ్వాన సంఘమువారు తీర్మానించినారు. గనుక సభకు రాబోవు నెల్లవారికిని ఇంక మూలముగా తేలియ జేయుచున్నాము. అని మండలసభ కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

ఈమనిలో పరపతిసభ :—మా గ్రామమున కడచిన నెల 21వ తేదీయందు శ్రీనివాస సమాజ పుస్తక భాండాగారము నందొక సభజరిగి యందు పరపతి సంఘముల యావశ్యకత గూర్చి యుపన్యసింపబడి అట్టిసంఘము నొకదానిని స్థాపించుటకై తీర్మానించుకొనిరి. ఆదినుననే పలువురు తాము మెంబరుగా యందునుంచి దెబ్బియుండిరి. ఈవిషయమును పరపతిసంఘ రిజిస్ట్రారుగారికి విన్నవించుకొనగా వారిదినుననే తెలిచి తగినయేర్పాట్లుగావించి సంఘమును స్థాపించి రిజిస్టరుచేయుచున్నారు. అని పులిపాక వేంకటరామరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—కే. రంగయ్యశెట్టి గారు 100 గురు బీదలకును, డబ్బియు. రాజమౌళిగారు 100 మందికిని, పోర్టు లెయిరు నివాసులగు సి. విజయరంగ మొదలిగారు, టి. లక్ష్మీపతిపిళ్లై, వి. రాజున్నూరు పిళ్లై స్వామి నాధస్వామి గార్లు తలయొక 50 మందికిని, జేమ్స్ శెట్టి, ఇద్దరి బాటీ వాలాగారు 80 మందికిని ఎస్. రామస్వామినాయుడు సి. యెలిరాజ మొదలియారు, వి. శేషయ్య మొదలియారు గార్లు తలయొక 25 మందికిని కడచిన 15 దినములలోను అన్నదానముచేసిరి. ఆకుల చెంగలర్వారయ్యశెట్టిగారి, భావకాశిముగ 18 మందికూడ అన్నదానము చేయుబడినది.

మహమ్మదీయ యువజనసంఘము:—ఈనెల 6వ తేదిన మాంటుగోడ్డు, వాలీపాళులో గౌరవనీయులగు న్యాయమూర్తి తయ్యాబ్దిగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన వైసంఘపు ప్రారంభసభలో గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్రవర్తన మునుగుణించి ప్రసంగించిరి. శాస్త్రిగారు, ప్రవర్తన మిట్టిదని తొలుదొలుత నిర్వచించి, ప్రజల శాస్త్రాప్రవర్తనము వారి మనోభావములను అంతర్గతములగు స్వభావములను వెల్లడి జేయును; సత్ప్రవర్తనముగలవారు సహృదయులై యుండురు. అను నిత్యాది యభిప్రాయములను విశదపరచి, యాయాప్రాంతములందు గణనకు వచ్చు ఆచారమర్యాదలను వివరించి, ప్రవర్తనవిషయమై ప్రజలకు కర్తవ్య విట్టిదని ప్రతపరచిరి. తదనంతరము, సభాధ్యక్షులగు సాహెబుగారు గుణములకును ప్రవర్తనమునకును గల సంబంధమును విశదపరచి, ప్రజలు

నిక్కముగ మంచివారుగానిదే మంచివా రనిపించుకొనునటుల ప్రవర్తించుట ఆచరించునయ్య, సత్ప్రవర్తనమున కాధారము బాహ్యచిహ్నములుమాత్రము గావించు, ఆవ్యాజ్యగు స్వాధికార్యమే అందులకు ఆధారమనియు నాడినది.

రాజమండ్రి సబు మేజిస్ట్రేటుగారు:—ముకుంది సీతారామచార్యులుగారు మా రాజమండ్రి పట్టణమునకు స్టేషనరీ సబు మేజిస్ట్రేటుగ నేలించి యిప్పటికి సుమారు మూడువత్సరములయినవి. అప్పటినుండియు, వీరు బహు న్యాయప్రవర్తకులనియు, నిపుడుపాతబుద్ధిగలవారనియు, ప్రజాసర్కారులనియు, కీర్తిపొందిరి. వీరిసర్వీసు ముప్పదిసంవత్సరములు పూర్తి అగుటచే, రాబోవు జనవరిమాసమునుండి విక్రాంతివేతనమున కరుగుదరని విని, పురజనులును, న్యాయవాదులును బహు విచారించుచుండిరి. కాని, వీరి శక్తిసామర్థ్యములను, న్యాయ పరిపాలనాశీలమును బాగుగ గుర్తెగిన శ్రీ గోదావరి డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు మా ఆచార్యులుగారికి తిరిగి మరియొకసంవత్సరమువరకు పనిచేయ అనుమతినొసగి నట్లు విని మేము కడు ఆనందభరితులమైతిమి. ఓపికకు తగినవయస్సును, వయస్సుకు తగిన అనుభవమును, అనుభవముకుతగిన న్యాయపరిపాలనయు, వీరికి గలదు.

నర్సాపురం తాలూకాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటు :—ఈ గ్రామముందు వైసుప్రెసిడెంటుగా చిరకాలమునుంచి యెర్రమల్లి వెంకటరత్నం పంతులుగారు పనిచేయుచున్నారు. వీరు వైసుప్రెసిడెంటుగా నున్నంతకాలము ధర్మరాజు ప్రభుత్వమువలె నున్నది. వీరు తాలూకాబోర్డు గుమాస్తాలనుగాని యితరులనుగాని వీరి నోటితోగాని కాగితముమీదగాని పల్లెత్తుముట అనలేదు. కాంతముకు వీరిని చెప్పిన తరువాత మరి యితరులను చెప్పవచ్చును. వీరితరువాత కొంతకాలము కొప్పర్ల యెన్నె పంతులుగారు వచ్చినందునకు సంతసిల్లితిమి. వీరు చార్జీపుచ్చుకొనిన తరువాతనో అంతకుపూర్వము చెప్పలేముగాని తాలూకాబోర్డు అఫీసు కలెక్టరు అఫీసు, తాలూకాఫీసు, సబు మేజిస్ట్రేటు అఫీసుల నిమిత్తమై చిరకాలము నుంచి జరుగుచున్న చరిత్రాంధ్ర సంవత్సరమునకు మూడు మాసములకంటె నెక్కువ అవసరము లేదని తీసికేయుబడినది అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

దక్షిణవల్లూరు మైనరు జమిందారుగారు :—కడచిన నెల 28వ తారీఖున శ్రీరాజా బొమ్మదేవర భావ్యకార్లనాయుడు బహద్దరు జమిందారు పరగణే వడ్డమన్నాడు సవత వల్లూరు ముతే కొప్పాక వాయనక చెర్ల వల్లూరా దొరవారి పుత్రులగు శ్రీకృష్ణారాజా సత్యనారాయణ చక్రవర్తినారావు బహద్దరు జమిందారుగారు మా గ్రామమునకు విచ్చేరిరి. నాటి దినమున మాపురంబంతయు పచ్చని తోరణంబులచే నలంకరింపబడియె. పురవాసులును చుట్టుపట్ల పల్లెలవారును వసంత వాడ హిందు థియేట్రీకల్ సమాజమువారును సుమారు రెండువేలమంది జనులు మంగళవాద్యములతోడను జయజయ ద్వయలతోడను ఆశ్వాసాధులై యుదయించి శ్రీరాజాగారి నెదుర్కొని తమ భక్తిని వెల్లడించిరి. గ్రామాధికారులు తమకు గల భయభక్తి విశ్వాసముల జాపుచు శ్రీరాజాగారికి తగు ఉపచారములనెల్ల గావించిరి. శ్రీరాజాగారు దేవాలయంబుల కరిగి తమకుగల దైవభక్తి నెల్ల చూపి దేవపూజలెల్ల చేయించిరి. తిరువరి ఊరేగునపుడు జనాదరణయు ప్రకటించి, పురము వెలి పోయిరి. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీవీరేశలింగ పుస్తక భాండాగార పరీక్షలు :—ఈ భాండాగారము పక్షమున నీ సంవత్సరమున జరుపబడిన పరీక్షలో కృతార్థుగాండ్ర నామములను వారు పొందిన బహుమతులను క్రింద వివరింపబడినది.

మొదటిభాగము.

1. ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారు — మొదటిబహుమతి
2. దేవతి లక్ష్మీదేవమ్మగారు — రెండవబహుమతి (మొదటి తరగతి)
3. వేలమూరి ఉప్పల నరసమ్మగారు—మూడవ బహుమతి
4. వడ్డాది శేషమ్మగారు (రెండవతరగతి)
5. దిగుమర్తి బుచ్చి కృష్ణమ్మగారు
6. గోపిశెట్టి లక్ష్మీరేసమ్మగారు (మూడవతరగతి)

రెండవభాగము (కావ్యరచన)

1. ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారు — మొదటిబహుమతి
2. వేలమూరి అప్పలనరసమ్మగారు — రెండవబహుమతి

1915 సం॥లో జరుగబోవు పరీక్షకు చాలమంది స్త్రీలు వచ్చి మాకు ప్రోత్సాహము గలిగించురుగా! అపరీక్షకు పతనగ్రంథములు కొద్దికాలములోనే లెంపబడును.

సరే జారి బరువుడు

ఆయనతో సంభాషణము.

II

అని యెట్లున్నాను నా స్వాస్థ్యమును నేను విచారించినచో నొందెను స్వరాజ్యమును తగిన దానినిగా చేయుటకు న్యాయ శాస్త్రము గుణ్యముగ నున్నను సామాన్యవర్గవలన కంతయును మనముచేయవలెననియే నాయంతరాత్మ బోధించుచున్నది. ఆబోధనమును నేను దైవోపదేశముగ స్వీకరించుచున్నాను. నేనీయిండియాలో రాజ్యపరిపాలనైతి నేని విద్యాబోధనాక్రమమును చిత్రలేఖనాదికళల నేర్పు విద్యాలయములను దేశీయతే పరిపాలించుకొను నట్లు వెంటనే వారికప్పగించియుండును. పరిపాలనలో న్యాయశాఖసంతయును భారతీయులకే ప్రత్యేకముగ విధించియుండును. మేజిస్ట్రేటులుగను, జడ్జిలుగను, పనిచేయుటకు మహమ్మదీయులను హిందువులను నన్నివిధములను తగినవారుగా నున్నారు. రాజపుత్రులయొక్కయు యితరరాజకుటుంబముల యొక్కయు సాంఘిక రాజకీయవైరుధ్యమును నేనెంతయు బలపరచియుండును. బ్రిటిషు సేనలలో నే నారాజపుత్రులను విప్పలవిడిగ చేర్చుకొనియుండును. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది. వర్ణాశ్రమ భర్తయు. ఇండియాదేశము హైందవజన సంభరతము. హైందవజాతికి మహమ్మదీయ భారము. మహమ్మదీయవర్ణవర్ణకతను కాసింపుచు. హిందూమతమునకు ప్రాణకత్తి నొసంగుచున్నది. అది నకంచినచో వెనుకటి సహస్రాబ్ది యామమునకన్న నతిపూర్వముగ న రాజకావస్థ తటస్థముకావచ్చును. వెనుకటివారుజానపదు 1757వ సంవత్సరమున క్షాత్రుల నెల 28వ తేదీన స్థానియుద్ధమున సంపాద్యుచు మహావిజయమున మేముజాచివేయగలిగితిమి. కానమరలనట్టి దురదృష్ట తటస్థింపకుండునట్లు నేను వర్ణవర్ణకతను నెల కొల్పి దానియందు వారితొల్లించియుద్ధాస్థాన గౌరవములతో బ్రాహ్మణసంఘమును సుస్థిరమొనర్చుట కెల్లవిధముల ప్రయత్నింతును.

ప్రశ్న:—బ్రిటిషుసంఘ పరిపాలనమున విశ్వకాంతి స్థాపనమునకు యిండియాదేశమునన్ని సేరయేది?

ఉత్తరము:—ఏమియునులేదు. అంగ్లదేశము భరతఖండమున కాంతిని నెల కొల్పెను గాన భరతఖండము ప్రపంచకాంతికి సహకారియగుచున్నది. మాదేశపుప్రజల యజ్ఞానమునలనైనను ఆతురతవలనైనను మానియములను వెల్లడిచేయుచున్న వారును పార్లమెంటుసభ్యులును పెట్టుబాధల వలననైనను 1957లోను 2057లోనో అంగ్లేయులతమ సంబంధమును వదలుకొని యిండియాదేశమును స్వేచ్ఛావిహారమునకు విధించినచో వెంటనే మరల భరతఖండము చిక్కులలో మునిగి పోవును. సమద్రసంచారమును వ్యాపారమును స్వాధీనము చేసికొనుటకు వాస్తవ్యరాజులు మరల నొందోరులపై కయ్యమునకు కడంగుదురు.

ప్రశ్న:—సామ్రాజ్య సంయోగము జరుగనున్నదిగాదా దానిలో నిండియాకట్టి స్థానముగలదును.

ఉత్తరము:—అట్టిదేవియును కలుగదు. తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొను కత్తికల మాయధివేశముల వారట్టి దాని నెంతమాత్రమును కోరరు. భారతీయులయొక్కయు వారిలో ముఖ్యముగ హైందవులయొక్కయు వాద్యము-మత-చిత్రకళా సామర్థ్యమును అంగ్లేయులుగూడ సంపూర్ణగ్రహింపజాలక పోవుటచేతనే వారి పరిపాలనమున భారతీయుల కనేక నష్టములు యధికరకే కలిగియున్నవి. కనడా బక్షిజాత్రీకా అస్త్రేలియా దేశీయులు భారతీయులకు సమాన గౌరవ మొసగినయెడల తప్ప భారతీయుల దేశములలో సంబంధము కలిగించుకొనుట ప్రమాదకరము. ఆదేశములో ఆంగ్లంతరి వారకు హైందవులను ఆఫ్రికాదేశపు స్వీగ్లోలతోను తక్కిన హైంటూటు జాతులతోను సమానులగా భావించివారు నీచముగ మారుచున్నారు. కాన నీ సామ్రాజ్య సంయోగము వలన బ్రిటిషుదీవుల కెట్టిబలాధిక్యమును కలుగ నేరదని నా నమ్మకము. ఇండియాదేశము శ్రీ భరతఖండము స్వయంభూత శ్రీ భరతమేగాన బ్రిటిషుదీవులు భరతఖండమును మాత్రమే కలిసి యొక సామ్రాజ్యముగ సంఘటన జూపి యొక్కయే నాయాశము.

ప్రశ్న:—బ్రిటిషుసామ్రాజ్య సంయోగము జరుగుట కప్పురి సరిగా?

ఉత్తరము:—అది కేవల మవిశ్వాసము-కాదనినచో నది తల తిక్కుపడియును నాయల్పబుద్ధికి నిశ్చయముగతోచుచున్నది. ఇంగ్లాండులో ముందువారి భావ మీ రెండిటిలో నేదో

యొకటియని తలపడవలెను. మేముటల నంగీకరించి సామ్రాజ్య సంయోగ చేర్చుచి అధినివేశములసహాయము నాసింపి యొండుటయే తటస్థించినచో స్వస్వమును పోగొట్టుకొనినతొడి తనాతనాపడుచు తనయుల సహాయ ముపేక్షించినట్లుండును. మరియును సామ్రాజ్యసంయోగమును కనడావారు తృప్తిపాదయ్యగ మారుచున్నారు. కాన మాదేశములకడి సిరహాప మగు లాభమేమైన నగలపడునకునుగూడ నీప్రశ్ననంత శ్రద్ధతో నాలోచింపను.

ప్రశ్న:—మీకు ఇండియాదేశమునందుగల యభిమానము స్పష్టముగ నేను గ్రహింపగలిగియున్నాను. కానహిందూదేశములన మనకుకలిగిన లాభమేమో కొంతవరకుంచి చెప్పగోరదను.

ఉత్తరము:—హిందూదేశమువలన మనకేమి లాభము కలిగె ననుచున్నారా? జపానుదీవులవలె, బ్రిటిషుదీవులు విశ్వముఖమున మహాసామ్రాజ్యముగలుగుటకును, ప్రపంచముననే నాడునెవ్వరు నెరుగని మహాన్నతపదవి నందగలుగుటకును, దైవానుగ్రహము వైభవము జ్ఞానము విశ్వోక్త్యము, గౌరవము బాహుళ్యమును గూడ నవారముగ కలుగుటకును కావలసివచ్చియును గూడ మనకు భరతఖండమే యొసగినది. ఒకటనకేల అదియిదియనకేల స్వస్వమును మనకొసంగినది హిందూదేశమే. వివరణము వినుడు, ప్రపంచమున నాకాదేశమున మనకు ప్రధాన స్థానము కలుగుటకు కారణముగ నవీనపద్ధతులవైని మహానాకాదేశము నేర్పరుచుట కాదేశమే కారణము. మనవర్తకనావలు స్వదేశసంచార మొనర్చగ నగుటకు కారణము భరతఖండమే. టెంపిలుబారు మొదలు చేరింగుక్రామవరకును గల వెనెంచుఅను పురభాగము లందను నగరమున నేర్పడుటకుగూడ నిండియాదేశమే కారణము (వెనెంచులో ధనికులందరు నివసింతురు). ఎడింబరో వెన్టిండు చెల్లనుహము బాతుక్లిప్తరుమున్నగు నగరములయభివృద్ధికంతకునుగూడ నాదేశమే కారణము. మనము నెహోలియను నెదిరించిపోతి. జయించి, అతనికి ర్జనంతయును బుగ్గిగలిపి కాలుసేతులు విరచికట్టి దక్షిణ అట్లాంటికు మహాసముద్రమున నున్న యొక చేరులేనికొండ గుహకు పంపి (బంగాళాదేశపు టదవిహోనలో చిక్కినపులిని చంపుటయో కొనిపోవుటయో చేయవలసివేటకాదు పోయినపుడారేడి మలమలమాడిచుచు నలుల) నతడచటచుచ్చునట్లుల మనము చేయగలుగుటకుగూడ నిండియాదేశమే కారణము. మన మాదేశమున వర్తకముచేసి మేటిధనరాసులు కొనిరాగలుగుటచేతనే మన మాధనముతో నామహావీరుని మట్టుపెట్టి గలిగితిమి. ఎంపయరు రివ్యూ.

దొంగా!

(ద్వితీయ ప్రకరణము.)

“అయ్యా విశ్వనాథంగారు! నమస్కారం” అని విశ్వనాథమెనరో యెఱుంగకయే లక్ష్మీనారాయణ పల్కెను. విశ్వనాథ మద్దానిని స్వీకరించెను. వైష్ణవలోనికి దీసికొని పోయి కుప్పిలో గూర్చుండ బెట్టెను.

“లక్ష్మీనారాయణగారు! జరిగిన సంగతులేమిటో చెప్తారా? అనవరమైనపనే అని చెప్పి త్వరగా వచ్చాము. ఇతడు మనవాడే, నాతో కలిసి పనిచేస్తూంటాడు, మీ రను మానించక, జరిగినదేదో, చెప్పండి”

“చెప్తావినండి. ఈజిప్ట్లో మోతుపరివీరాస్వామి నాయుడని ఉన్నాడు. పూర్వకాలమును కట్టాపుపనిచేసే వాడితడు. ఇప్పటి కతనికి 50 ఏండ్లుంటాయి. నిన్న రాత్రి 11గంటలకే దొంగతనం జరిగిందట. 3000 రూపాయల నగలున్న దన్ను 750 రూపాయలు. పోయాయి, అనగలలో పాపం రెండు వేల రివందల ఖరీదువి, కాకికి ప్రయాణమాత్రా నెలరోజుల క్రిందట వాళ్లకులట్టడే అప్పులస్వామి, అనే అతడు అప్పుచెప్పి పోయాడట. రాత్రి నిద్రపట్టక మేడమీద పహారు చేస్తూన్నాడట. ఇంట్లో దొంగ ఎక్కడు ప్రవేశించాడో తెలియదుకాని అతడల్లాపహారుచేస్తూంటే ఎవరో ఒకమనిషి, హడావిడగా తన ఇంట్లోంచి పోతూన్నాడట. పలుకరిస్తే కలుకలేదట. మేడదిగివచ్చి చూచేటప్పటికి, పిధితులుపు తీసిఉన్నదట. లోపలికి వెళ్ళిచూస్తే ఇనుపవెట్టితులుపుతీసి ఉన్నదట. లోపలి ఉన్ననగలు దన్ను, అంతా పోయిందట, తరుముకొని పోతే, మనిషి దొరకలేదట. తత్క్షణమువచ్చి వైష్ణవలో రిపోర్టు చేసాడు. వెళ్లి తనిఖీచేసాముకాని, కూపీ ఏమీ తెలియలేదు. ఇంట్లో ఎల్లాప్రవేశించాడో తెలియలేదు. కాని ఇనుపవెట్టి తాళంమాత్ర మొక పట్నాన్ని రాకపోతే అసురాయి ఉపయోగించిట్టు కనబడుతోంది ఇదే జరిగింది.”

“అతగాడియింట్లో ఇంకా ఎవరెవరున్నారో? ఎవరి మీద అనుమాన పడ్డాడో, చెప్పాడా?”

“బిల్లలనీ, భార్యనీ, వారంగోజులై పుట్టింటికి పంపించాడట. ఇంట్లో, పనిచేసేవాడుమాత్రం రోజూ ఈ వారంగోజులనుంచీ పడుకునేవాడట, కిధితులుపు గట్టిగానే ఉందని చెప్పి రెండురోజులునుంచి, వాడినేమో పయనే మేడమీద పడుకోమన్నాడట. వీరాస్వామి, అనుమానం నిశ్చయం అయిన తర్వాత, వాడిని లేపి, వీరాస్వామి, దొంగని తరుముకొని వెళ్ళాడట. అనుమానానికి తగినంతకారణం లేదుకాని, ముబ్బయ్య అని, వెనుక కంట్లాట్ట చేసేటప్పుడు, వాడితోకూడా పనిచేసేవాడట. అప్పటినుంచి ఏదో తగాదా లున్నాయనిన్నీ వాడేమైనా చేయించాడనిన్నీ చెప్తాడు. ఇద్దరియిండ్లకు మూడు ఫగ్గాంగుల దూరముంది. నిన్న అతగాడి యిల్లు సోదాచేస్తే యేమీ దొరకలేదు.”

“ఎందుకు దొరుకుతుంది. మనమొకమాటు దొంగతనం జరిగిన స్థలానికి పోయి వద్దామా?” రాత్రి 7 గంటలయెను. భోజనమైన తర్వాత బయలుదేరవచ్చునని, ముగ్గురును, లక్ష్మీనారాయణగారింటికి బోయిరి.

భోజనమైన తర్వాత ముగ్గురును గలసి, వీరాస్వామి యింటికి బోయిరి. వీరాస్వామి యింటనే యుండెను. గ్రామ దేవత యాలయంబునకు సుమారు ఫగ్గాంగున్నర దూరమున వీరాస్వామిమేడ యున్నది. దొడ్డి యావరణ తక్కువేకాని, ఇంటిముంగలమాత్రమేమియు గృహములు లేవు. వీరాస్వామి యింటికి సుమారు రెండువందల గజములదూరములో మాత్రము ఇతరుల గృహములున్నవి. లక్ష్మీనారాయణను జూచి, వీరాస్వామి, నమస్కారముచేసి, ఇంటనుండిన, కుర్చీలను దెచ్చి వీధి మండవాలలో నుంచెను. అందఱును గూర్చుండినతర్వాత, లక్ష్మీనారాయణ తానప్పడరు దెంచినవి వినిపించి, సంగతులనెల్ల నింకొకసారి వివరించెను.

వీరాస్వామి వెనుకవిశ్వనాథమునకు లక్ష్మీనారాయణ చెప్పిన సంగతులనే తిరిగిచెప్పెను. విశ్వనాథ మాయంశములకు దృష్టిజేందలేదని వానిముఖలక్షణములవలన గ్రహింపవచ్చును.

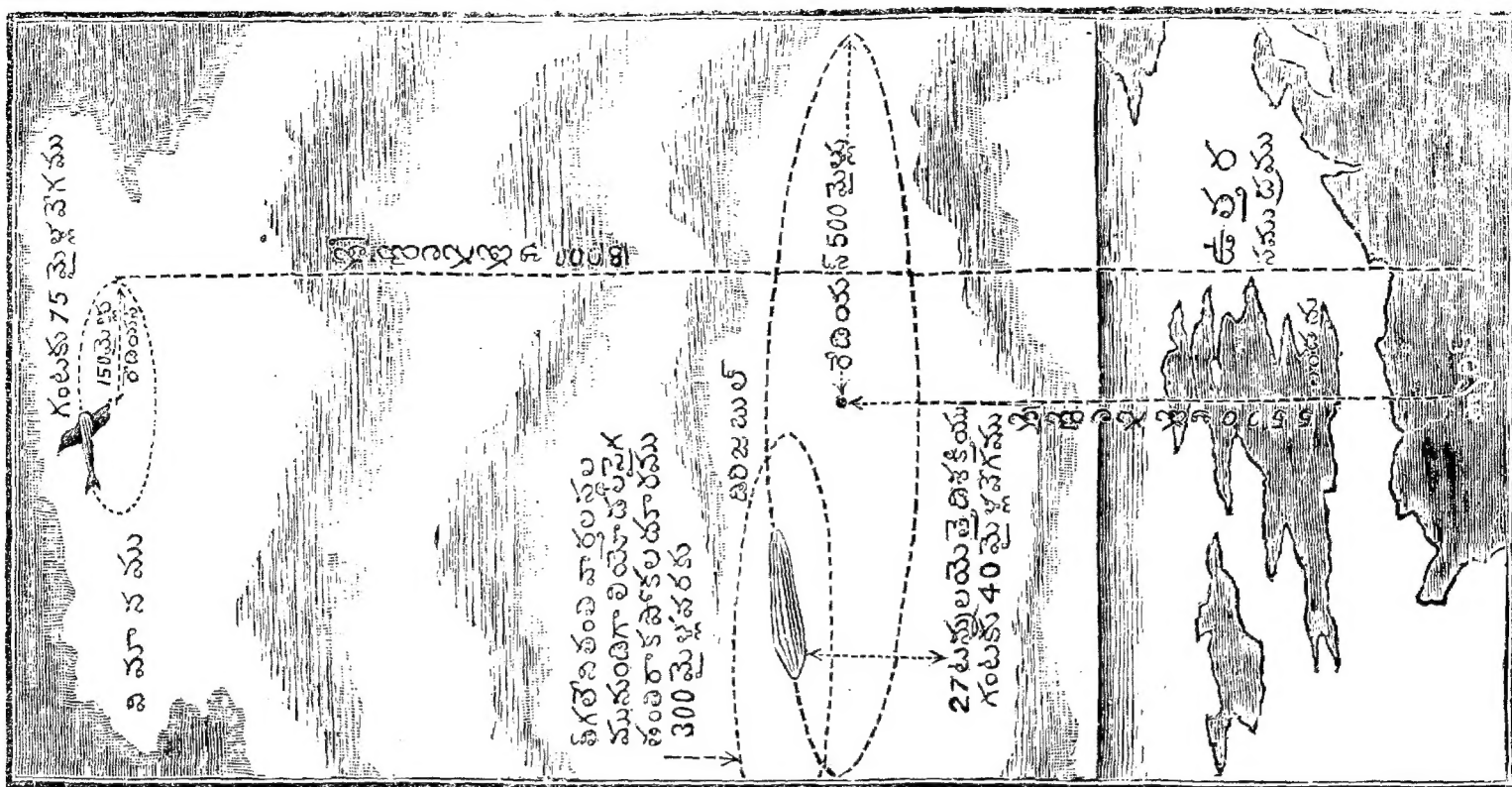
“వీరాస్వామిగారు! ఈయన విశాఖపట్టణం చూచి వచ్చారు. డిటెక్టివులని చాలా విచిత్రంగా చేస్తారు. కనుక మీకింకా చెప్పవలసిన దేమన్నాఉంటే చెప్పండి.”

“ఇంతే జరిగిందండి. నేను తమతో మనవిచేసినట్లు, అనుమానం ఆమనిమీద యేమైనాఉండి, ఇంకొకసారి తనిఖీచేయిస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా?”

తనికేఎందుకురెండి ఇనుపవెట్టి ఎక్కడఉందో, కొంచెముచూపిస్తారా? ఆస్థలమంతా చూచినతర్వాత, మిమ్మల్ని కొన్నిప్రశ్న లడుగుతాను. జరిగినసంగతి సంతృప్తాపకం తెచ్చుకొని, తగిన సమాధానాలియ్యాలి” అని విశ్వనాథ మనెను.

“అయ్యా, అంతకన్నా నా! రెండి, స్థలంచూడురు గాని” వీరాస్వామిదారిని జూపగా వారలుముగ్గురును, ఇనుప వెట్టియున్న లోపలిగదిలోనికి బోయిరి. విశ్వనాథముచేతిలోని “కొవ్వన త్రిదీపమున నాఇనుపవెట్టితాళమును పరీక్షించి తన కేబుల్లో నున్న ఆకురాయిని వ్రైకిదీసి, దానితో నాఇనుప వెట్టి తాళమును విడదీయుటకుగాను కోయనారంభించెను. తానారిని కోయటచే నమితమైనధ్వని యుద్భవమయ్యెను. ఆపనినిమాని విశ్వనాథమాగదిని పరీక్షించుట కారంభించెను. కాని దీపమిడువెలుతురు చాలకుండుటచే ఆపనినిమాని లక్ష్మీనారాయణగారితో” అయ్యా మనం పోదాం రేపుదయాన్ని మల్లీనచ్చి ఈగదిని పరీక్షచెయ్యాలి అనిచెప్పి వాసుతోగలిసి వారిరువురును లక్ష్మీనారాయణ యిల్లుజేరిరి. విశ్వనాథ మించుక నేపేడియో లక్ష్మీనారాయణతో నాలోచించి, విశ్రమించెను.

కైజరుగారిక నాంగలపు దుస్తుల ధరించనని మన రాయబారితో నుడువుటనుబట్టిమాడ బైకిగోచరించుదానికంటె నెక్కుడు రోషవచ్చేషములు మనవై లోపలగలవని వ్యక్తమగుచున్నది. జర్మనుచక్రవర్తికంటె మనదుస్తులపై బ్రితిగలిగివాని నెక్కుడువాడు వానితరులెవరులేరు. వారిసామ్రాజ్యమందలి వివిధకార్యస్థానములందేకాక ఒకప్రాన్ను విడిచిన, కేషించిన యైకోపా ఖండమందలి యందఱ సేనలను నిటీవలినటకు గానసాన మధిష్ఠించుచుండిరి. వీని కంతటికిని వివిధములగు మూడువేలదుస్తులు వారికి గావలసియున్నవి. దివ్యమై వెలుగు శిరోవేష్టమును ధరించువారు. వీరివెంట వైరుస్తులను శిరోవేష్టమును గాపాడుట క్రమాత్రమే పన్నిదైతాంతరంగిభటులు గలరు. వీరందఱు వైవిధ్యపుదుస్తుల తయారుసేయుటలో నిపుణులు. కైజరుగారి కాక్షేయాది యాయుధసంపత్తిని తగురితి నుంచుట ములభమైనపనిగాదు. ఆపనులు తు. చ. తప్పక యథావిధి జలుపుటకు జక్రవర్తిగారు మెండొడ్డుదురు.

వాయు విమానము - గాలి పడ.

గ్రాంథికభాష.

ఒక ప్రత్యక్షరము.

ఒక సత్యభిలాషి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు :-

ఆగస్టు 28 వ తేదీ శుక్రవారమునాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నొకభాషాపరిశీలకుడు, గారిచే వ్రాయబడి ప్రకటింపబడిన "వాడుకభాషను" జూచితిని. చూడఁజూడఁగ వత్సవచ్చి నది. దానికి హేతువుతీరింద వ్రాయుచున్నాను.

"ఆతల్లి, చల్లారింది" అని వ్రాసినారు. నాకర్థము తెలియలేదు. ఏమంటువాదారము? "తడి" యాటాను. నిప్పు, కోపము, చల్లారును. బహువచన కర్తవ్యము ఏక వచన క్రియలకు కేవలము గ్రామ్యభాషావాదల నియమ ములలో నొకటియే? "ముక్కుట్టుపట్టిపూడ" నాకు బోధ పడలేదు. అది నాయభాషముచేతనో మ తెందుచేతనో నే నెఱుంగను. అయినను ఆభాషలను సులభముగా జ్ఞానవంతులచేయుటనే మనవిశేషమవలయునని కంఠజలముగట్టుకొనినది!

అన్నట్లు! మూర్ఖశబ్దమైన "మొఱు" ఈడ్చిపాట వేసి అచట 'ముక్కు' పెట్టిఅతికినారు కారుగద!

"తెరచుకొని" అని వాడినారు. వారి స్వరశాస్త్ర ధర్మములనుబట్టి "తెరుచు" కావలయునుగదా! "నోరుతెరువక" "తెరచి" నారెందుచేత? ఇట్లుకమువలె గ్రాంథిక భాషాసూత్రవాయుచువారు విడువఁ దలంచుకొనినను వారిని విడువదుకాబోలు. "వ్రాస్తే" అని వ్రాసినారు. సభలలో ఫిరంగివ్రాతలతో రేఫములాగి పాఠవేయుడని వారి మిత్రులనుచున్నారు. "స్తే" ప్రత్యయము దగిలిం చి వీరు వాడుచున్నారు. గ్రామ్య భాషానియమములు సృష్టిరహస్యములవలె దురదగాహములుకాబోలు! "శుద్ధచాందస పండితులు" అని ప్రయోగించినారు "చా" కొత్తపేరికమైన తప్పు అచ్చుకూర్చువానిమీదనే ఆంధ్రప్రదేశ్ మీదనో పెట్టాదము. సుప్రసమాసము "శుద్ధచాందసపండితులని యుండవలయును గాబోలునే! తున్నీయగువు పుచ్చుకొని కాలువీలుగఁ గొట్టుటవలనఁ బ్రయోజనమేమి? సంస్కృతసమాసములకృతతేక పోయిన మానవచ్చును. అప్రయోగము కూడునుగాని యప్రయోగము కూడునా? "భాషాపరిశీలకుడు అనువానికి మతియొకవిధముగాఁ బదచ్ఛేదముజేయవలసి వచ్చునే! "భాషాపరిశీలకుడు" అనుసమాసముఁ బల్లవల్లగ మార్చవచ్చును. "రేఖాలేఖఃపండితు" అనువానిమాత్ర మాక్షేపింపవలసివచ్చినది. రెండును నాకన్నలకు దండెపుగఁ గవలెల్లలవలెనే గాన్పించుచున్నది. ఆయాక్షేపణమును బోషించుటకొక కాక జంబుక కథయల్లవలసివచ్చినది. నాకట్లుతోచుచున్నది. సౌల భార్గముఃరూక్షకణ్ఠి యావాడిననేమియు దోషములేదుకాని, ఇప్పటి విద్యార్థి గుర్రువ్రామానకఁ బోయి రూక్షకణ్ఠియడుగుటయు (ఛాందసునియింటిలో తాటాకు పుస్తకములు, కల బందమట్టి లుండునుగాని, రూక్షకణ్ఠియందునా నీడెంతపిచ్చి వాడని నవ్వితేమో! తెలియదు) పిదపబజాటునకువెళ్లి "పుట్టాలు"నకు బదులు రూక్షకణ్ఠికొనుటయు నమృదగియుండలేదు. కానిండు. అన్నికాల్పరికములలోనిది యొకటి యనుకొందము.

"పితాపురం వారు కెద్దగోల చేస్తూన్నారు" అని సెలవిచ్చినారు. కంసునకు శ్రీకృష్ణుడువలె పీడింపఁబడుట తెలిచినను మూసినను పితాపురము ప్రత్యక్షముగు చున్నట్లున్నది. పాపము! ఆనంతపురము, కర్నూలు, బద్వారి, బరంపురము, బారువా—మొదలగుచోట్ల 'గోలలు' పితాపురము నుండి వారేరు. రాజాలపు. ఇట్టి దిగ్భ్రమను పొందుచు సత్య మాతలగు చున్నారని మేమును, ఎల్లచోట్ల జరిగినసభలు పితాపురపువాచే చేయించుచున్నారని వారును విచారించు దమృతము వచ్చినది.

కూచి నరసింహము పంతులుగారు "మూలలు" "ఇంగ్లీషు" పదములు వ్రాయుటతప్పక, వ్రాసి "కొప్పేమ న్నాయుల్లు" పెట్టినారని మరియొక పరిహాసము. వారికి "బడి, పాఠశాల" 'ఆంగ్లేయభాష' ఈపదములు తెలియక పోవుటచే నట్లు చేయులేదని నేరూఢిగఁ జెప్పఁగలము. వ్యాకరణమూలములు కానప్పుడును, సులభగ్రాహ్యము లైనపుడును అట్టిపదములు వాడవచ్చునని వారియభిప్రాయము కనుక నట్లుపయోగించిరి. ఈవిషయములో గ్రామ్యభాషావాదల కడ్డమురాలేదే తినిపింపఁ బోయినవారి (వేలు కొఱుకఁదలంచి నారాయేమి? ఇంక గుఱుతులేలఁబెట్టిరి? భక్తి, జ్ఞాన, మోక్ష, ఇట్టి పదములు(ఇంగ్లీషు)వచనకావ్యములలో(వ్రాయునపుడు)తద్విధ కర్తలు (ఇటాలిక్సు) లోఁ బెట్టదలఁచుదురా? వారేకారణముచేత నట్లు చేయుచున్నారో, వీరు నాకారణముచేతనే "కొప్పేమన్" గుఱుతులు పెట్టినారు. వీరును "ఇటాలిక్సు" లో నేల పెట్టలేను? తెలుఁగుతరములకు "ఇటాలిక్సు" వంటి "టైపు" లేదుగనుక.

కోట్లు, వెన్నినీ, బైసికిన్లు, మొదలగునవి యశేచ్ఛముగా నుపయోగించుకొనవచ్చును. గ్రాంథికభాషావాదులు గాని, వారి లక్ష్యులక్షణగ్రంథములుగా, యిందువంతయు నట్టివానివిషయమై యభ్యుతరకెట్టు; కాని యొకమనవి. "కెన్నట్లు" కంటే "వెన్నిన్లు" మంచిదని తోచుచున్నది. ఏమి? రెండువ పదము మొదటిపదముకంటే మూలభాషాపరమునకు సమాపముగనుక. అన్ని 'ఇంగ్లీషు' పదములు వాడుకొనవచ్చునా? కూడదు. ఎందుచేత? ఆవశ్యకమైనప్పుడును సుప్రసాపర్యాయఃపదములు తెలుఁగులోఁగాని సంస్కృతములోఁగాని లేవప్పుడు మాత్రమే తీసికొనవలయును. "వాడు నన్ను" మాత్ర "చేరాడ" వఁగూడదు. ఎందుచేత? పనికి మాలిన భాషాసాంస్కృమ్య కల నీచునుగనుక.

"ఆచార గోనాలంసోలో ఆడుతూవున్న పదాలకు సృష్టించుకొని యేవిచెప్పను" అని భాషాపరిశీలకుఁడుగారు వ్రాసి వివరించినారు ఇందలి యవ్యయ నూత్నతను గూర్చియుఁ దురికపక్షినిఁ గూర్చియుఁ దమిళ విమర్శితము. కానిసోళ్ల నాడుపదము లన్నియుఁ బ్రయోగించిన, భాష యెట్లు వెలుగునో మనభాషా పరిశీలకుఁడుగానే యిందుకనిదానించి యాలోచింపఁ వ్రార్చితులు. వారువేసిన ప్రశ్నమే నోరుతెలుచు వెంటనే బూతులు వచ్చునొక యధము జాతి వాడు వారికేవేసిన వాచేమి సెలవిత్తో వివరగుతూహలము, తోనున్నాను.

దొంగపోటుగ వచ్చినది "మోదరవైలుంగు" నియమ శూన్యమైనది "మోదరవైలుంగు" సద్వినియోగమైనది "మోద

రవైలుంగు" అది యాంధ్రకముని అకాదులకు మొఱవెట్టు కొన్న వాకొక్క పితాపురపు వారుకారు. దరిదాపుగాఁ దెలుఁగుదేశపు వారందఱును. తెలుఁగు తెలియనివారును, తెలుఁగు సంబంధము లేనివారును, ఒకఁడగు గునగుసలాడు కొని చేసికొనిన మనవులుగావు. బహిరంగముగ, సభలలో నెదుటివారి సహాయమున జరిగినసంగతులు ఇందఱులకు బాగ్యవశులముగనున్న భాషయే మంచిదని పొలుమాటులు చెప్పినఁ బ్రయోజనములేదు. గ్రాంథిక భాషలోను వ్యావహారిక భాషలోను వ్రాసిన స జాతీయ పద్యరచన గ్రంథములను "తహాశేలు" వేసిచూడవలయును విద్యవైభవకపుడు "మోదరవైలుంగు" నచ్చిన నదిజయము పొందను. అట్టికాలమేవచ్చిన, గ్రాంథిక భాషావాదులు ప్రతిపక్షులవలెఁగాక మేము పరాజితులమైతిమని యగూఢముగ నొప్పుకొందురు. సత్యధర్మములు జయించునని కెద్దలుచెప్పదురు. ఈ భాషావాదములోఁ గూడ నాకెద్దలమట నత్యమగును గాక.

పీటర్నుబర్డు:—రవ్యవచనకర్త యా దేశీయరాజధాని యగు సెంట్ పీటర్నుబర్డునకు మగల నామకరణము నేయుటలో నాపట్టణ నిర్మాతయగు పీటర్నిక్లేముగారు పెట్టినశేరునే పెట్టిరి పీటరుగారి పాలనాంత్యదినములలోను, వారి యుత్తరాధికారుల పాలనకాలమునను బ్రకటితములైన పుస్తకముల ముఖపత్రికలందు "పిట్రో" వనిగలదు. అయినను, కేతలైన ఎలిజబెత్ చక్రవర్తికుల పాలనమును విదేశీయ నామానుకరణము నాణ్యమైయుండెను. చారిత్రపాత్రస్వరూప (ప్రాచీనపట్టణముల క్విట్కో శాస్త్రాణ్యనామములఁ బెట్టిరి. అందుచే నాకాలమున పిట్రోక్రమము గూడ వారు పఱుక శాస్త్రాణ్యనామముల దానిగాఁజేసి, పీటర్నుబర్డుని. గ్రాడ్ గారాడ్ అని రెండురూపములు గలవు. ఈరెంటికిని సగరమనియే యర్థము. బెర్లిన్ నందలి జరిగిన కొన్ని సంవత్సరములకు, కాన్స్టాంటినోపు లో రష్యను గా నువానిగాఁచి, యావెనక రష్యనుండ్రి యైన కాంటాన్ డ్వాట్స్ అనునది, స్థావరల సంఘమునకు నత్యంతదైవమోదఁ జాలవట్టణములకు, రాజధానులకు, విదేశీయ నామములకు వానికి, స్థావరభాషలోని పేర్లనుపెట్టఁ బ్రయత్నించెను. కాని యానాషే అభిప్రాయమంత సర్వసమ్యక్మైనదికాదు. ఇప్పుడు రష్యను పేర్లవిషయముగా వైన యభిమానోద్వేగము, పీటర్ హాఫ్, ఒరిస్కన్ నట్టి పట్టణముల పేర్ల మాణునంత సప్రయోజకమై కాంటు ఇగ్నాట్స్ గారి యానాషే యుద్దేశ్యము సాగునయె తోచుచున్నది.

పురుగుడు-(స్త్రీ).

స్త్రీ-మీరేల వివాహముచేసికొనరు? పురు-నాకు మువలు చాలమెండు. ఇన్ని నాకు జరుపునంతటి ధనవంతులైనా నాకెవ్వతెయ్యి పురు-నీవేల పెండ్లియాడ లేదు. స్త్రీ-నేనువరించు పురుషుడు నగ, వాడుగా నుండవలెను. పోవుట నేన పురు-అటులైన నుడినాండ్ర కలిగించినది చున్నవాటిలో నెవరైన వరింపదగ్గది.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ శతయుజ బ॥ ౪ లు

గురువారము

ప్రాచ్యవస్తుశోధనశాఖ.

అన్ని శాస్త్రపరిశోధనలందువలెనే చారిత్రక విషయపరిశోధనకుగూడ దినదినమును నూతనోప కరణములు సమకూరుచున్నవి. దేశమునందు జరుగు విషయములును దేశమునకు సంబంధించినవిషయములును నేరుగా వ్రాసియుంచుట చరిత్రకు ముఖ్యధారము. వ్రాత కనుగొనబడనికాలమున విషయములు పరంపరాగతములుగ తరమునుండి తరమునకు పాటలరూపమునను పద్యములరూపమునను వచ్చుచుండెడివి. నోటిమాటలతో వచ్చిన గాథలనుపట్టికూడ కొంతకు కొంతవరకు చరిత్ర నల్లుకొనుచుండెడివారు. కాని అన్ని దేశములందును అన్ని కాలములందును పైరెండు పరకరణములును నుపయోగములోనుండినట్లు కానరావు. ఉండిన కాలప్రభావముచేత నశించియుండవచ్చును. వాని సాక్ష్యమును నెల్లప్పుడు నిష్పాక్షికముగాదు. రాష్ట్రములు ధ్వంసమయి దేశములరూపులు మారి జాతులు అదృశ్యమయినప్పుడు వారిపాటలు పద్యములు నెవ్వరు జ్ఞాపకముంచుకొందురు? వారొకవేళ గ్రంథము లెచ్చటనయిన వ్రాసియుంచినను ఆగ్రంథములు నశింపక నిలువగలవా? ఈయోచనలతో చరిత్రశాస్త్రజ్ఞులు క్రొత్తయనకరణములను వెతుక నారంభించి యితర దేశములయు జాతులయు వ్రాతలందును, ఇతర జాతుల భాషా సామ్యములందును, స్వదేశమునందలి శిలాశాసనములందును, తామ్ర శాసనములందును, అక్కడక్కడ దొరకు నాశ్మములందును, పురాతనమగు కట్టడములందును, భూగర్భమున చేరిపోయి త్రవ్వటచే బయలుపడు పట్టణములందును శిల్పములందును తుదకు ఏగుట్టకొండనో ఏపుట్టినదనో కానరాకకాన రాక కానమించు గోరిలయందును మానవుని చరిత్రమును వెదుకనారంభించినారు. అదియిది యన నేల చరిత్రశాస్త్రమునకు సహకారులుగ ననేకములగు నితరశాస్త్రము లుద్భవమయినవి. రాజులు, వారిసంతతులు, వారిజీవితకాలములు, వారిసాహస కార్యములు మాత్రమే చరిత్రకు విషయములను సిద్ధాంతమెన్నడో మాయమైనది. భూమ్యాపరిభాగము నాక్రమించియుండినట్టియు నిప్పుడొకమించి యుండగలట్టియు జాతులన్నియును చరిత్రకు విషయము లయినవి. మానవుడు మాటనేర్చుకొని తదితర జంతుజాలమునుండి వేరుపడినదాదిగ నాతని చరిత్ర నేటిదినము పై చెప్పిన యపకరణములచే కనుగొనబడుచున్నది. అట్టిచరిత్ర శాస్త్రపరిశ్రమలో మన దేశశాస్త్ర పరిశ్రమకు నేరుగా వ్రాయబడిన చరిత్రగ్రంథముల సాహాయ్యము విశేషములేదు. మనపూర్వుకులు ఆధ్యాత్మికదృష్టిచే తాకిక వివక్షరమి లలో తామెన్నైన కార్యములను స్మరణమున నుంచరాదను తలంపున చరిత్ర వ్రా కొండ్రూహించుచున్నారు. మరొకొంద నకథావల్లన విరచించిన కర్నలు టాడ్డు ననుసరించి మనదేశమున విరచితమైన విశేషభాగము నిరంతరము దాడి జనముల యొత్తిడిచే నశించిన చున్నారు. పరంపరాగతమై పద్యములు ననేకములు మన

దేశమునను గలవుగాని వీనియుపయోగము పరిమితమునట వీనిస్వభావముచేతనే స్పష్టము. ఇటీవల మనచరిత్రను వ్రాసిన పాశ్చాత్యపండితులు గ్రీసు మున్నగు విదేశములలోని పురాతన గ్రంథకర్తల వ్రాతలనుసరించియు దేశభాషల పోతభాషా సంస్కృతమునందలి మనసాహిత్యగ్రంథ పురాణగ్రంథములలోని జాడలనుబట్టియు మొదటమొదట వ్రాయవలెరి. క్రమక్రమముగా నచ్చటచ్చటి నాధ్యము లుపయోగించుకొనబడినవి. శాసనములు ప్రకటింపబడి సహకారులైనవి ఖనకార్యము లొనర్చగా భూగర్భ మనేకాఖ్యానముల వెలిబుచ్చినది. స్తూపములు, తోపులు, దేవాలయములు, మసీదులు, ప్రాచీనమగు గుహలు, మున్నగునెల్లయు తమ తమ కథను కనుబరచినవి. నేటిదినము మనదేశమున ప్రాచీనశాసనాధికములను కనుగొనుటకును శోధించుటకును అవసరమైనచోట్ల త్రవ్వెత్తుటకును వివరించుటకును ప్రత్యేకముగా నొకయధికారశాఖ యేర్పడియున్నది. దానికాంగ్ల భాషయందు ఆర్కియలాజికలు డిపార్టుమెంటు అని పేరు. మన మాధ్యమున నీశాఖను ప్రాచ్యవస్తుశోధన శాఖ యనవచ్చును. అన్నిప్రభుత్వాధికార శాఖలవారి వలెనే వీరును ప్రతిసంవత్సరాంతమునను తమపనిని వివరించుచు రిపోర్టు ప్రకటించుచున్నారు. మన రాజధానిలో జరిగిన పనినిగురించిన రిపోర్టు ఇప్పుడు మాయమైపోయినట్లు దాని ననుసరించుమాడ నీశాఖవారు చేయు పరిశోధనలు నాలుగువిధములుగా నుపయోగపడుట స్పష్టమగుచున్నది. చారిత్రక ప్రముఖములు, చిత్రకళాప్రముఖములు, శిల్పప్రముఖములు, లిపిశాస్త్రప్రముఖములు. గుట్టలు మిట్టలనక, అడవులు బయల్లనక యీశాఖవారు మూలమూలలకును వ్యాపించి పై అన్ని విషయములకు సంబంధించిన సాధనము లనేకములను కనిపెట్టినారు. తెలుగుదేశమున విజయనగర సామ్రాజ్యరాజధానియై నెగడిన హంపీతేత్రమున శిథిలములగుచుండిన యనేక ప్రాచీనవైభవములను సంతోషించుటకు ప్రయత్నించినారు. కృష్ణజిల్లాయందు కృష్ణానదీతీరములందలి బౌద్ధస్తూపాధికముల యెడలను తగిన పరిశ్రమ చూపియున్నారు. బెజవాడ యందలి మల్లేశ్వరునిదేవాలయమందును జమ్మిదొడ్డి మండపమునందును కొన్ని మిక్కిలి పురాతనములును మరొకొన్ని మిక్కిలి ముఖ్యములును నగు శాసనములు కలవని ప్రకటించినారు. ఈకృష్ణజిల్లానుగురించిన రిపోర్టు భాగమును చదువునప్పుడే ఒక చిన్నవిషయము చిరునగవు పుట్టించునది కలదు. భట్టిప్రోలునందలి బౌద్ధస్తూప మిప్పుడు పట్టికటకల దిబ్బమాత్రముగ నిలిచినదట. అచ్చట నిక నేమియు శోధనీయములేదట. అట్లుండియు నాస్థానమున నీ శాఖవారు ప్రకటనఫలకము నొక్కటిని వ్రేలగట్టి ప్రజయెవ్వరును ఆదిబ్బను చెనకకూడదని నిషేధించినారట! ఈశాఖవారు కనిపెట్టిన విషయములలో నెల్ల చారిత్రకముగా మిక్కిలి యుపయోగకరము కానోపునది కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో కలదు. కోయంబుత్తూరు సత్యమంగళము తాలుకాలో వలయాకారముగా రాష్ట్రనాటుటచేచిహ్ని తములైన గోరిలు నీలగిరిపర్వతతటభూమిలో కాన నైనవి. వీనిని త్రవ్వచూడగా నందులో మృద్ధుట సమాధులు శిలానిర్మితసమాధులును కానవచ్చినవి. ఈసమాధులలో నెట్లమట్టి నిండియున్నది. ఒక్కంట దానిమధ్యమున దేహభాగములగు శల్యశకలములును వానితోగూడ మృత్తికానిర్మిత పానపాత్రములు భోజనపాత్రములు రాలియాయుధములు ఇనుపయాయుధములు దొరకినవి. వీనిపట్టి ఆప్రాంతములలో శిలాయుగలోహయుగసంధిని ప్రజ నివసించిన స్థాపింపదగియుండును. ఆయుగముననే కా

కున్నను ఆయుగధర్మ మాచరించు ప్రజలైనను కావలెను. నాణెములుకాని చిత్తులుకాని కానరానాదున కాలనిరయము చేయరాదు. కాని ఇంకను కొట్టినమాధులే బయలుపడినయెడల నొకవేళ మానవుని తన శిలా యుగ లో హయుగసంధుల చరిత్రలోని యొక్క యుపాఖ్యానము బయలుపడవచ్చును. ప్రాచ్య వస్తుశోధక శాఖమువారు పటములనుగూడ చక్కగా ముద్రించినారు. వీరు కనిపెట్టిన విషయములకు సంబంధించిన పటములమున్నకుగూడ ప్రభుత్వమువారు తరువు చేసియున్నారు. కడచిన సంవత్సరము 190 పటము లమ్ముకుపోయినవట. ఈపటములను కొని వానిని చూచి యానందించి ప్రజ యీశాఖవారి పనియందు తృప్తిపాము కలుగునట్లు చేసినయెడల మనచరిత్రకు సాధనము లింకను త్వరిత్ర్వరగా నలవడగలవని నమ్ముచున్నాము.

నేటిదినము మధ్యరంగము నుండియు కొన్ని వార్తలున్నవి. కాని ఒక్కవార్తను బట్టియెనను విశేషములేమియు తెలియరావు. ముఖముఖ ఖడ్గాఖగ్గేయని మనవారు వర్ణించినరీతి హూరాహూరిగ యుద్ధము జరుగుచుండుకాలమున నిది యొక వింతకాదు. లాసిగ్నిప్రాంతముల జర్మనులు చేసిన ప్రయత్నములు భగ్నములయినవని తెలియుట యంతయు తృప్తికరము. పశ్చిమమున మిత్రమండలివారు జర్మను సైన్యములను జాటివచ్చుటకు చేయుచుండు ప్రయత్నము లింకను సాగుచున్నవి. జర్మనులు ప్రతీకారముకూడ చేసికొనుచునే యున్నారు. ఈప్రాంతముననే యుద్ధభూమి విరివినందుచున్నది. స్వాయిసన్యస కుత్తరమునను మ్యూజానదీ ప్రాంతములను మరి యొక్కటి రెండు ఘట్టములను మిత్రమండలివారు కొద్దిగా ముందుకుతోసి కొని పోగలిగినారు. తక్కుంగల ప్రదేశములలో ఘోరయుద్ధ మెప్పుడోవలె సాగుచున్నదని విశ్వసంపవలసియున్నది. అంటువర్షప్రజ పట్టణము వదలి పోవుచున్నారు. సంతోషనైన్యములు మాత్రము నిలిచిపోగలవు. జర్మనులుచేసిన కొన్ని ప్రయత్నములు మరల్పబడినవని వినుచున్నాము. క్రాకో యుద్ధముప్రారంభమైనది. రుష్యావారిని మొకటరెండు తావుల తిరుగగొట్టినామని ఆస్ట్రీయావారు చెప్పుకొనుచున్నను జర్మనీలోనికి ఆస్ట్రీయాలోకినిరుష్యా సైన్యములు త్రొసికొని పోవుచున్నట్లే తెలియుచున్నది. సర్వీయా మాంటీసిగ్రోలవారు సరజీహోకు నుత్తరమునందలి రైలుమార్గమును స్వాధీనముచేసికొని పట్టణమును పూర్ణముగా చుట్టుకొనినారు. జపానువారు షిసికిక్కు సముద్రములోని జాబుట్టు అను ద్వీపమును స్వాధీనము చేసికొనినారు. ఈస్వాధీన పరచుకొనుటకు కారణము శత్రువుల నావికాదళములో కొంతభాగమున కీ దీవి యాధార భూమియని తెలిసినందున దానిని విధ్వంసముచేయు తలంపుగొని చేసి నారట. భూమ్యాక్రమణ మనకు గాదట! నేటి తంత్రవాదవలన బలములసంఖ్యలు కొన్ని తెలియుచున్నవి. రుష్యాసైన్యములు 80 లక్షలున్నవట! తూర్పుభాగమున యుద్ధముచేయుచుండు జర్మను సైన్యములు 20 లక్షలట!

పర్లాకిమిడి పురపాలకసంఘమువారికి ఆధ్యక్షుని నిర్వచించుకొను నధికారమును ప్రభుత్వము వారు ప్రసాదించియున్నారు. సభ్యులసంఖ్య 16 ఒనర్పబడినది. ఇం దెనమండుగురు నిర్వచితులుండు నల్లెర్పరుపబడినది. తమకు ప్రభుత్వమువారి సంగిన స్వాతంత్ర్యములను జాగరూకులై వినియోగించుకొని పర్లాకిమిడి ప్రజ తమకృతజ్ఞతను తెలుపుదురుగాక.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-పాన్సులు.

ఇంకను నిశ్చయించుట.

ఉన్న, కాత్మిగోళ యెగుమతి.

లండను ఆక్టోబరు 6:-వడకని ఉన్నయు, గాత్మిగోళను, ఎగుమతి చేయగూడదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

గుట్టముల నష్టము.

అలహాబాదు, ఆక్టోబరు 6:- ఆక్టోబరు 6 వ రేదిన పయనించుటకా లండనువిలేఖకుడి తెలిగ్రాముననుపించాడు:- గుట్టపు మాంసపు నష్టము విశేషముగా నున్నది. ఇందు వలన వేలకొలదికొత్తగుట్టములుకొనిరి. ప్రాన్సులోచాలింపబడినవి.

హిందూదేశపు సేనలు.

కర్జును ప్రభువుగారు క్షాపించుట.

లండను ఆక్టోబరు 6:- ప్రస్తుతముయధమునకుబోయిన దేశీయ సైన్యములకు గావలసిన వస్తువులనువస్తువులకై యొకనిధిని స్థాపించుమిత్తము ఇండియన్ ఎంపయరు క్లబ్బులో నొకసభ జరుపబడినది. తత్సభాధిపతులగు కర్జును ప్రభువుగారిట్లు చెప్పిరి.

ఈ యధమునందు హిందూదేశీయులకు తగిన స్థాన మియ్యబడినచో నదిగొప్ప రాజ్యాంగదోషముగను, అవమాన కరముగను నుండియుండును. ఈ యధము ప్రతిష్ఠ, సత్వము, వ్యాయముల నిమిత్తమై చేయబడుచున్నది. ఇవియన్నియు, మనకొన్ని ప్రయత్నములతో హిందూదేశమునకును సంత ప్రయత్నములు. హిందూదేశమునందలి మన ప్రభుత్వమీ ధర్మముల మీదనే స్థాపింపబడియున్నది. దేశీయసైన్యమును, విరోధియన్ సైన్యములలెనే పరాక్రమము, భూతదయలతో పోరాడుదురు. మీరు ప్రాన్సులో దిగివచ్చి హిందూదేశదరిత్రలో బహుముఖ్యమైనదిగా భావింప బడును.

క్లబ్బువారు తమలాభంలో సగము భాగం అనగా 6000రూపాయల నీకార్యమునకై వినియోగించుటకును చందాలనిమిత్తము ప్రతికలను ప్రకటించుటకును తీర్మానించిరి.

ఆంగ్ల సేన

చనిపోయినవారిపేరు.

లండను, ఆక్టోబరు 6:- కామరూప్స్లో నీడిగున నుద్యోగస్థులు యుద్ధములో చంపబడిరి:-

కపైక్ కే. ఆదిక్. (ఈయ లాంఛనుయర్హునై జీరియా రెజిమెంటు.

రెఫ్రి నెంటు కల్నల్ పి. మాక్లియరు (డబ్లిక్ ఫ్యూస మీన్సు) నైజీరియా రెజిమెంటు.

మేజరు టి. హోల్ (సఫాక్సు) నైజీరియా రెజిమెంటు

రెఫ్రి నెంటు హెచ్. డబ్లియ. బ్రవురుగాయముల వలన చనిపోయెను.

బార్లి ప్రభువు పాయిక్ కెరీ.

ఆంగ్ల సేన నభినందించుట

లండను, ఆక్టోబరు 6:- వెనిడెంటు పాయిక్ కెరీ గారు ఆంగ్లేయుల కార్యస్థానమును దర్శించినపిమ్మట బార్లి ప్రభువునకొక తెలిగ్రామును బంపిరి. అందు ఫ్రెంచివారిలో సోదరులతో పోరాడు నాంగ్ల సేన శ్రేష్టముగ నున్నదని అభినందించిరి. దీనిని బార్లి ప్రభువు అందుకొని, తమ సైనికులు పరాక్రమ కీలురగు పరాను సేనలతో గలసి పోరాడుట కెంతయు గర్వింపుచున్నారనియు, పాయిక్ కెరీ గారి యభినందనములను వారికి తెలియజేయుచుననియు, ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

తీవ్రమగు పోరాటము

సీతిగతులు మారలేదు.

లండను, ఆక్టోబరు 7:- సీతిగతులయందు మార్పేమియు కలుగలేదని ప్యాసిఫిక్ ద్వీపమున 11 గంటలకు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

అయినునదియొక్క ఉత్తరభాగమునయధము మఱింత తీవ్రమైనది. మద్యభాగమున నుండదేమియులేదు. మ్యాసు కొండలయొక్క ఉత్తరభాగమున కొంత మనస్వాధీనమైనది.

ఎడ్రియాటిక్కులోనిమందుగనులు.

పరాను నాకాధికారుల ప్రకటన.

లండను ఆక్టోబరు 7:- ఎడ్రియాటిక్కు సముద్రమునను, ఆస్ట్రియాపాంగేరి సముద్రములందును, డాకమేటియక్

తీరమున కాకలనున్న లంకలమధ్య సముద్రపు పాయలోను మంగునలు పెట్టబడినవని పరానునా కాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

యుద్ధపుస్థితిగతులు

అంతగా మార్పేమియులేదు.

లండను, ఆక్టోబరు 6:- ప్యాసిఫిక్ నిట్లు ప్రకటించ బడినది:- మా యెడమ వైపున సేనా ముఖము అంత కంతకు వ్యాపించు చున్నది. జ్యూనీ వారి యొక్క పెద్దపెద్ద సేనలు విల్లీ ప్రాంతములందుండినట్లు తెలియుచున్నది. పరానుమట్లుపట్టు, సోమునది కుడివైపునను, మనస్వర హాగమునకేమియు భంగము కలుగలేదు. సోమ్, ఆయిసుల మధ్యను మార్పేమియులేదు. జర్మనువారిక సారి వెనుకకు పోయిన మనమొకసారి వెనుకకుపోతిమి. లాసినిద్గర్ జర్మను వారు పెద్దసేనలతో వచ్చిమీదబడిరిగాని మనలను కదల్చలేక పోయిరి. ఆంగ్లేయులతోగలసి సాయపానుకు ఉత్తరమున గొద్దిగా ముందుకు పోగలిగితిమి. బెర్లి - ఆ - బాకుద్గర్ కూడ కొంతఅభివృద్ధి చూపితిమి. ఇతరచోట్ల మార్పులేదు.

వైమానికుని చురుకులేనము

అయుధములరైలును ధ్వంసముచేయుట

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 7:- పయిసీరు పత్రికకు ఆక్టోబరు 6 వ తారీఖునవచ్చిన తెలిగ్రాము:- లండను క్రానికల్ పత్రికయొక్క ప్యాసిఫిక్ విలేఖకుడు ఈక్రిందివాక్యము పంపినాడు:- బ్రిటీషు ఫ్రెంచి సేనలొనివైమినికు దొకడు యుద్ధముచేయుచున్న జర్మనీ సేనకు సాహాయ్యమునకు రెండు క్రొత్తసేనలు వచ్చుచున్నవనియు, అయుధములు మందుగుండు సామానుమొదలగు యుద్ధసామగ్రి రైలులోవచ్చుచున్నదనియు, ఒకనిపెట్టివచ్చిచెప్పెను. ఈవాక్యముని కొంతమంది బ్రిటీషు సైనికులు వీలుచేసికొని రయిలుగోడ్డును సమీపించి, మందుగునులతో రయిలును పడగొట్టి ధ్వంసము కావించిరి

బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలు.

బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలు ఉత్తరముగ వెళ్లుచునెయున్నవి. బ్రిటీషు ఫ్రెంచి సేనలప్రయాణమునుజర్మనులసాగనిచ్చుటలేదు.

సోముసన్న యుద్ధము.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 7:- ఆక్టోబరు 6వ తారీఖున పయిసీరు పత్రికకువచ్చిన తెలిగ్రాములవలన ఈక్రిందివిషయము తెలియుచున్నది:- ప్రాన్సులోనున్న వెంట్రెల్ న్యూసు విలేఖకుడు యిట్లువ్రాయుచున్నాడు:- సోముసన్నద్ధ ఇరు కక్షలవారును కందకములలోనుండి ఘోరముగపోరిరి. జ్యూనీ వారికందకములన్నియు ధ్వంసము కావించబడినవి. ఇందువలన ఈభయంకరమగుయుద్ధము పూర్తియగునని తోచుచున్నది. అసలు యూరోపు యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత కందకములో నిలచి ఇంతఘోరముగ ఎన్నడును పోరాడియుండలేదు. ఈసందర్భమునబ్రిటీషు సేనలొని రెండు హైలాండ్రు పటాలములను మెచ్చుకొనవలెను. ఆఖరుకు బ్రిటీషు ఫ్రెంచి సేనలును సమీపముననున్న జర్మనులవై శరపరంపరలుగ తుపాకి గుండ్లనువదలిరి. తుపాకిగుండ్లు ఒకరాత్రి, ఒకపగలు విరామము లేకుండ శత్రువులవై ప్రయోగింపబడినవి. తుపాకులు కాల్చుకొనుచున్న ఇరుకక్షల వైశ్యమనకును మధ్య దెబ్బలుతిని పడియున్న సైనికుల సేతులుండిరి. వారిని ఇవలెలికి తీసికొనివచ్చి ఉపచారము చేయుటకుకూడ విరామముచిక్కలేదు. ఇంక కాసేపటికో, కూసేపటికో, జర్మనులు బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనల మీదనో బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలు, జర్మను సేనమీదనో పడి, సన్నీలో పాడుచుకొనునట్లున్నారు.

కెనడావారి సహాయము.

ఇంకొకసేనను సమకూర్చుట

లండను, ఆక్టోబరు 7:- కెనడావారు ఇంకొకసారి సేనను సమకూర్చి పంపుటకై నిశ్చయించిరి.

జర్మనుల టార్పెడోపడవ

ఎమునదిలో మునుగుట

ఆస్ట్రేలియాలో ఆక్టోబరు 7:- జర్మనీవారి టార్పెడో పడవ యొకటి ఎమునదీ కాళాప్రాంతమున తిరుగుచుండగా

థాం అని ఒక శబ్దమువినబడి వెంటనే యీపడవ మునిగిపోయెను. తరువాత నీటిలోమునుగు రెండుయుద్ధనావలు కనుపడినవి ఇవి యెనడివో తెలియదు. జర్మనీవారి క్రాసురు ఒకటి వచ్చి మునిగిపోవుచున్న పడవమనుష్యులను రక్షించెను.

ప్రాన్సు యుద్ధము.

ఫ్రెంచి దొరతనమువారి ప్రకటన.

లండను ఆక్టోబరు 7:- ఫ్రెంచి దొరతనమువారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:- సోమేతును, మ్యూజానదికిని మధ్య సంగతులు ఏమియు జరుగలేదు. వీరరు జిల్లాలోనున్న జర్మను సేనలు మనసేలకు నిరోధించవలెనని ప్రయత్నించిరి కాని, వారి ప్రయత్నములు సాగలేదు. మనసేనల ఎడమవైపున యుద్ధము ఇంకను ఘోరముగ జరుగుచున్నది. శత్రువులను ఎదిరించు చున్న మనసేనలు ఇదివరకు లెన్ననుండి, లాబస్సీరకు వ్యాపించియుండెను. తరువాత కొంత గుట్టపుదళమును పంపినాము. ఇప్పుడు మనసేన ఆర్మెంటియ జిల్లావరకు వ్యాపించి యున్నది.

ఇంగ్లాండులో వ్యాపారములగ్గిసోవుట.

లండను ఆక్టోబరు 7:- నిరుటి పెన్సెంబరు మాసము కన్న ఈయేడు ఇంగ్లాండుకు దిగుమతియైన సరుకులలో 16807888పానులవిలువగలవివర్ణింపబడినవి. ఈయింగ్లాండునుండి ఎగుమతియగు సరుకులలో 16750768పానులు విలువగలసరుకు వర్ణింపబడినవి. ధాన్యము, పిండి, ఉన్న, కాగితములనుచేయు వస్తువులు ఈయేడు పెన్సెంబరులో హెచ్చుగా దిగుమతియైనవి.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి టార్పెడోను ముంచుట.

సిడ్నీ ఆక్టోబరు 8:- హిందూదేశపు వ్యవహార కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికిక్రిందివాక్యమువచ్చినది:- ఆంగ్లేయు సబుమెరయను ఒకటి టార్పెడోపడవలను ధ్వంసము చేయు జర్మనీవారి యెడను ఎమునదివద్దగల ముంచివేసి తిరిగివచ్చినదని నాకాదభాగికారులు తెలియజేసినారు.

జర్మనుఖుయిదీలు.

ప్యాసిఫిక్ను బండ్లలోపోవుట.

పారిస్ ఆక్టోబరు 7:- ప్రాన్సులో లక్షమంది జర్మను ఖుయిదీలుండవచ్చునని యొక తెలిగ్రాము డెయిలీ క్రానికల్ పత్రికకు వచ్చినది. ఖుయిదీల సెక్రించుకొనిన రయిలుబండ్లు ప్రతిదినము ప్యాసిఫిక్ను పోవుచున్నవి.

జర్మనీవారికి సహాయము

పెద్దపెద్దఫిరంగులు.

వెట్రోగ్రాడు, ఆక్టోబరు 6:- జర్మను సేనలు ప్రషియాలో తూర్పుదిశకు పోవుచుండగా, కొనిగ్యుబోనుండి సహాయమువచ్చినది. సరిహద్దుస్థానమునందలి కొటలు పెద్ద పెద్ద ఫిరంగుల వలన సురక్షింప బడుచున్నవి. అవి యిచ్చుట నొక ప్రత్యేక ప్రకటించబడినది.

జర్మను సేనలు.

పడమటివైపునకు పోవుట.

వెట్రోగ్రాడు ఆక్టోబరు 6:- జర్మను సేన లూరక సాగి పోవుచుండిన వనియు, ఆహారపదార్థములు వేసికొనిన రయిలు బండ్లు సరిహద్దుస్థానములగుండ పడమటివైపునకుపోవుచుండిన వనియు నొక ప్రత్యేక ప్రకటించబడినది.

జర్మను సైనిక బలము.

లాహోరు ఆక్టోబరు 7:- ఈ తెలిగ్రాములాహోరునకు వచ్చినది:- తూర్పు రణరంగమున ఆస్ట్రియా యొక్కయు, జర్మనులయొక్కయు సేనలు 18 లక్షల మొదలు 20లక్షలవఱకు నుండవచ్చుననియున్న మిలటరీ విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు. దక్షిణభాగమున పనిచేయునిమిత్తమై అలెక్సీ క్షేతరుదక్షిణభాగమున మఱిమాడు నాలుగు పటాలములుండ వచ్చును.

కెయిజరుగారు.

లండను ఆక్టోబరు 6:- జర్మనుచక్రవర్తిగారు తూర్పు ప్రషియాలోని యుద్ధభూమికి వెళ్లి నారని ఇదివరకు ప్రకటించబడినదిగా! వీరు ఇప్పుడు కొలొనునగరమునకు తిరిగివచ్చి నారని సర్వియా ముఖ్యపట్టణముగు రెక్ గ్రేడునుండి తెలిగ్రాము వచ్చినది.

కెయిజరుగారు యుద్ధభూమినుండి, వెళ్లిపోవుట సేనలకు అయిప్తముగనున్నదనియు, అసంఖ్యప్రేరి కలిగించినదని కూడ వై తెలిగ్రామువలననే తెలియుచున్నది.

జైలయము.

అంటర్వ్యూ ముట్టడి

పాఠశాల పట్టణమును వదిలిపోవుట.

లండను, అక్టోబరు 7:—అంటర్వ్యూను సందర్శించుచున్న సేనలు జర్మనీవారిచుట్టలను విఘాతముచేసిన పార్టీలను ప్రకటించబడినది.

పాఠశాలపట్టణమును వదిలిపోవుట.

అంటర్వ్యూ, అక్టోబరు 6:—పట్టణమును ఫిరంగులచే కాల్చెదరనియు, పారిపోదలచుకొనిన ప్రజలుపారిపోవచ్చుననియు, మిలటరీ గవర్నరుగారు గ్రామాధికారికి తెలియజేసినారు.

అయినప్పటికి చివరకఱకు పట్టణములాంగకనిరోధించుచునే యులదనని గవర్నరుగారు చెప్పుచున్నారు.

అంటర్వ్యూపై ఫిరంగులువేయుట.

అంటర్వ్యూ, అక్టోబరు 7:—అంటర్వ్యూపై ఫిరంగులు కాల్చుట రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రారంభమగునని తెలియజేయుటకు, నిన్న సాయంకాలము 7 గంటలకు జర్మను సేనాని మిలిటరీ అధికారులచే పట్టణములకు తెలియజేసెను. పురజనులు అంటర్వ్యూనుండి హాంబుర్గకు వెళ్ళి పోవుచున్నారు. తెలిజనురాజధాని అంటర్వ్యూనుండి, అప్రెంటిసు మార్చబడినది.

రుష్యా.

రుష్యావారిసేన.

అలహాబాదు, అక్టోబరు 7:—పయోనిరుపత్రిక కీ తెలిగ్రాము 6వ తేదీని వచ్చినది:—దురప్రదేశము లందలి సైనికులు సమకూర్చబడిరి. రిజర్వులలోగూడ వీరందఱు నిప్పటికి 80 లక్షలయినారు. ఇంతసేన యిదికఱకెన్నడు సమాజేశపఱుపబడలేదు. ఇందు అధమము 50 లక్షలయి యైనను యుద్ధప్రదేశమునకు పంపబడదనని చెప్పుచున్నారు.

దక్షిణభాగపు సేన సర్వీయావరకు వ్యాపించుట.

దక్షిణభాగపు సేన సర్వీయావరకు వ్యాపించుచున్నది. సర్వులను రణరంగముయొక్క ముఖ్యభాగమునకు రాకుండ జేయుటకై ఆస్ట్రీయావారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రుష్యావారిసేనలు.

ధారక్ మొదలు కెన్సటోవో వరకు వ్యాపించియున్న ప్రధానసేనలలో 15 పటాలములవఱకు నుండవచ్చును. పోనెక్ ధారక్ నగరములకుదగ్గ రిజర్వులుండ వచ్చును.

రుష్యావారి ముఖ్యసైన్య పెద్దసేన విస్మయకర ముద్యమమునందున్నది.

రిజర్వులను సమాజేశపఱుట.

రిజర్వులు సమాజేశమగుటకు రుష్యాచక్రవర్తిగారు ఆజ్ఞాపించినది టయిముషపత్రికయొక్క కెట్రోగ్రాడ్ విలేజుకుడు వ్రాయుచున్నాడు. వీరందఱు కలిసి 80 లక్షలగుదురు.

సర్వీయా.

సర్వీయా-మాంటీనిగ్రోలు.

సరాజివోను ముట్టడిజేయుట.

లాహోరు, అక్టోబరు 7:—లాహోరున కీ తెలిగ్రాము వచ్చినది:—

లండను, అక్టోబరు 7:—సర్వీయా మాంటీనిగ్రోల సేనలు సరాజివోపట్టణమును చుట్టవేసినవని రోముపట్టణమున చెప్పుచున్నారు. తీవ్రమగుయుద్ధము చేసి, ఉత్తరప్రాంతమునందలి రైలులునకూడ స్వాధీనముచేసిరి.

జపాను.

జపాను-జర్మనీల యుద్ధము.

లండను, అక్టోబరు 6:—టోక్యో జపానుదొరతనము వారి క్రిందివిషయమును ప్రకటించినారు:—జపానునావికా సైనికులు, జాలట్లును, మాల్దీవులను నిరాఘాటముగ నాక్రమించుకొని, యుద్ధసాముగ్గిని అచ్చటి కోటలను పట్టుకొనిరి. అచ్చటి జర్మను ఉద్యోగులందరు వీరికి శరణాగతులయిరి. అచ్చటి ఆంగ్లేయుల ఓడలకూడ వదిలివేయబడినవి. కొన్ని యుద్ధసంబంధముగ కారణములచే నీలంకలు తాత్కాలికముగ స్వాధీనము చేసికొనబడినవి చెప్పుచున్నారు.

జపాను-జర్మనీలు.

లండను, అక్టోబరు 7:—జర్మనీవారి నౌకాదళమును నాశనముచేయు నిమిత్తమై ముస్కోల్ లంకలకు జపానువారి

యుద్ధనావలు పంపబడినవనియు, జాలట్ దీవియొద్ద నవి విశ్రమించుచుండినట్లు అనుకొంటిమనియు, జపాను రాయబారి చెప్పుచున్నాడు.

జర్మనీ గుసగుసు ముంచుట.

లండను, అక్టోబరు 7:—కయావో అఖాతమునందు జపానువారు ఒకజూతము క్రూరును, 2 గవ బోట్లను, ముంచివేసిరి.

అమెరికా.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు.

లండను, అక్టోబరు 6:—అమెరికాదేశపు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు డివిజిల్లుఅను గాలియోడలను కట్టింపదలచి, వీనిని కట్టగలవా రెంతకు కట్టెదరో తెలియజేయగోరినారు.

సంధియేర్పాటులు.

లండను, అక్టోబరు 7:—వాషింగ్టన్. ఇదివఱకు జరిగిన సంధివలె నితరదేశములలోడను సంధిచేయుటకై ప్రేటు సెక్రటరీయగు బ్రయడ్ గారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈవిషయమై జర్మను రాయబారియగు కవుంటువార్ బరక్ స్ట్రాస్ బర్గ్ సంతోషించినారు.

ఆఫ్రికా.

ఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

వివరములు.

లండను, అక్టోబరు 6:—బ్రిటీషు సేనలలో కొంతభాగము ఒక కనుమను ఆక్రమించుకొనినదని నెప్టెంబరు 26 వ తారీఖున జరిగిన యుద్ధమునబట్టి తెలియుచున్నది.

ఆ ప్రదేశము నిర్జనముగ ఆగవడెను. బ్రిటీషు సైనికులు ఫిరంగులను అమర్చుకొనియుండిరి. ఇంతలో రెండువేలమంది జర్మను సైనికులు వచ్చిరి. వారు 10 ఫిరంగులను తెచ్చి ఎత్తైన ప్రదేశమునుండి బ్రిటీషు సేనపై ఫిరంగులను కాల్చిరి. కనుమను ఆక్రమించుకొనిరి. అప్పుడు ఘోరమగు యుద్ధము జరిగినది. అన్నివైపులనుండియు బ్రిటీషు సేనపై గుండ్లుపడినవి. ఐనను బ్రిటీషు సైనికులు బహు ధైర్యముతో పోరాడిరి. ఫిరంగులను కాల్చువారు కొందరు చనిపోయిరి. చుందుసామాను అయి పోయెను. శత్రువులు బ్రిటీషు ఫిరంగులను నిరుపయోగములుగ చేసిరి. బ్రిటీషు సైనికులు నిరాధారముగ నున్నాము. యుద్ధము ఆపుడు అని నూచించు తెల్లజెండాను శత్రువులకు చూపిరి.

జర్మనులు బ్రిటీషువారియెడ ఎంతో స్నేహమును చూపిరి. బ్రిటీషుకర్నలును మెచ్చుకొనిరి. ఖండిలుగపట్టుబడిన బ్రిటీషు సైనికులను, చనిపోయినవారి స్నేహితులను, పాతిపెట్టుటకును ఉత్తర క్రియలు జరుపుకొనుటకును వదిలిరి. లోయకు వెలుపల నున్న బ్రిటీషువారి పెద్దసేన లోయలో జర్మనులతో పోరాడుచున్నవారికి సాహాయ్యముచేయుటకు ప్రయత్నించుకొని జర్మనుల ఫిరంగులగుండ్లను కప్పించుకొని పోబలక పోయిరి.

బొంబాయి.

హాజి యాత్రలు.

బొంబాయి అక్టోబరు 7:—బుద్ధామి కావాసంఘము వాటిల్లు తంతివార్త పంపుచున్నారు:—లోనే అను స్త్రీమరు 644 మంది హాజి యాత్రీకులతో అక్టోబరు 1 తేదీని బయలుదేరి వెళ్ళినది. కాని ప్రయాణము చేయవలసిన రోజున హాత్రుగ అపుడల చేయబడినది. కాని, హంకతు అలీగారు, ఆఫ్ గాన్ ఘానము, బంగాళములనుండి వచ్చిన యాత్రీకులతో బాధ్యత కలిగిన ఉద్యోగిని కలిసికొని మాట్లాడి, వీరి కష్టము ఖములను తెలియజెప్పిరి. దానిమీద పోలీసు కమిషనరు గారును, తక్కిన బాధ్యత గలిగిన ఉద్యోగి గులును, సంగతి సందర్భములను యోచించి, స్త్రీమరును వెళ్ళనిచ్చిరి. హాజి యాత్రీకుల నిమిత్తము, అబ్దుల్లామిను, ఖాన్ దాస్ గారు నానావిషయ పడెదమనిరి. 596 మందితో టర్గురు మారిసను కంపెనీవారి, ఇస్లామిస్తీమరు 4 వ తేదీని బయలుదేరెను. ఈకంపెనీవారి స్త్రీమరు సంతకర్తమునకు హాజి యాత్రీకులను తీసికొని బయలుదేరవు—స్త్రీమరులో సలము చాలకపోవుటచే టికెట్లు పుచ్చుకొనిన 40 మంది వెళ్ళకుండ నాలుకంపరచిరి. దానిమీద హావీర్ అబ్దుల్లా, అహమదు గారు అధికారులకు విన్నవించి, వీరినికూడ ఎక్కించుకొనుట చేసిరి. 1 వ తేదీని హంకతు అలీగారు రాం పురమునకు వెళ్ళిరి. తక్కిన హాజియులు త్వరలోనే, బొంబాయి నుండి వెళ్ళిపోదురు.

కస్తము గుమాస్తాను కొట్టుట.

కేసు రాజీపడుట.

బొంబాయి అక్టోబరు 7:—బొంబాయిలోని కస్తము ఆఫీసులో గుమాస్తాగానున్న కై కాఖాయి నిఘాఖాయిగారు ఆగస్టు 31 వ తేదీని పనిచేసికొనుచుండగా సర్వీసును సందర్శములో వచ్చిన కస్తము మెట్కాఫ్ అను దొంగత్రోసెను. దానిమీద నిఘాఖాయిగారు కేసుచేసిరి. ఎన్ ఫస్ట్ సేడు పోలీసు కోర్టులో నేడీకేసు విచారింపబడినది. దురుద్దేశముతో నెట్టలేదనియు, తానుచేసినదానికి విచారింపుచుంటినియు, మెట్కాఫ్ గారు తెలిపిరి. ఫిర్యాది దీనికి అంగీకరించి లిఖిత పూర్వకముగ తుమాఫణ కోరుకొని యీ యుద్ధసహాయ నిధికి 25 రూపాయ లిచ్చుకొనవలసినదని మెట్కాఫ్ గారిని కోరెను. దానిమీద కేసు రాజీచేయబడినది.

హిందూదేశమునందున్న

ఆస్తియనులు, జర్మనులు

బొంబాయి అక్టోబరు 7:—బొంబాయినగరము నందలి వాస్తాపరిశోధనాధికారి ఈక్రింది నోటీసును ప్రకటించినాడు. యుద్ధము ప్రారంభమయిన తరువాత హిందూదేశములో నిలవయుండిపోయిన ఆస్తియనులును, జర్మనులను ఏవిధముగలభావచేయమని గవర్న మెంటువారికి వాగ్దానముచేసి యున్నారా? వాగ్దానముచేసిన హిందూ దేశములో నున్నవారు జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, బ్రిటీషు దీవులలోనున్న తమ స్నేహితులకుగాని బంధువులకుగాని ఉత్తరములు వ్రాసికొనవలెనంటే ఈక్రింది నియమములను గమనించవలెను.

(1) ఇంగ్లీషుభాషలో కాల్చులమీద వ్రాయు ఉత్తరాలలో “నేను కులాసాగనున్నాను. నాపిల్లలు హాయిగనున్నారు. ఇదివరకు నాకు కొంచెము జబ్బుచేసినది. ఇప్పుడు కుదిరితేముగ నున్నాను” అనునట్టి మాటలుతప్ప మరయేవియములును వ్రాయరాదు.

(2) సామాన్యముగ ఉత్తరాలు కవ్వలో పంపనేకుండదు. తప్పని సరివచ్చినప్పుడు ఉత్తరము వ్రాసి కవరులో పెట్టి అంటించకుండా, అకవరును ఇంకొక కవరులో పెట్టి భాంబాయి జెనరలు పోస్టాఫీసులోనున్న సెన్సరుకు పంపవలెను. సెన్సరు ఆట్టియుత్తరాల పన్నీటిని లండనునగరము నందలి వై కాఫీసువారికి పంపును. వారు చిరునామాలు ప్రకారము ఎక్కడికి పంపవలసినవానిని అక్కడికి పంపుదురు. ఉత్తరాలు పంపదలచుకొనువారు ముందుగా, తాముగలభావచేయకుండ నుంటామని వాగ్దానము ఏ అధికారితోచేసిరో ఆ అధికారికి తెలిపి అనుజ్ఞ పొందవలెను.

కరాచీ.

ఖర్చూరపండ్ల వ్యాపారము.

యుద్ధమునల ధ్వంసమగుట.

కరాచీ అక్టోబరు 7:—పరిషియను గల్ ఫులోని మహామృరానుండి ఈక్రిందివిషయములు తెలియవచ్చినవి:—యుద్ధమునల ఖర్చూరపండ్లయెగురుతి నిలిచిపోయినది. నిరడు ఈ రోజులలో ఖర్చూరపండ్లపస్తాలను చేసుకొనిపోవుపడవలు కొన్ని వేసికొనుచున్న పడవలు కొన్ని, గందరగోళముగ నుండెను. ఈ యేకకూడ నడిపాడుగునను పడవలు నిండియున్నవి కాని, ఏమి లాభము, పనియా? పాటయా? పూరక నిలచియున్నవి. ఇచ్చటి అల్పవర్తకులకు చాలవచ్చుముకలిగినది. యుద్ధము ఎంతవరకు వ్యాపించియున్నదో, దీనివలన కలుగు అనర్థము లేవో కొంతమందికి తెలియనే తెలియదు. కరుణనడిపిండ్లన బారులుతీరి, స్త్రీమరులు, బోట్లు, పిన్నీసులు, చక్రాలబోట్లు, పనిపాటలులేక సోమరితనముగ నిలచియున్నవి. దీనినిబట్టి వ్యాపారము సంపూర్ణముగ పడిపోయినదని గ్రహించవచ్చును.

పంజాబు

మించునుపుచ్చుకున్న మిలిటరీ ఉద్యోగులు.

సిమ్లా అక్టోబరు 7:—ఇండియా గవర్న మెంటు వారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించినారు:—లెఫ్టెనెంటుకలనల్ ఉద్యోగమునకు క్రింది ఉద్యోగముచేసి పించను పుచ్చుకొని ఇండియాలో నివసించుచున్న 50 ఏండ్ల వయస్సుకులోపుగనున్న మిలిటరీ ఉద్యోగులును, పెద్దపెద్దమిలిటరీ ఉద్యోగములుచేసి, ఇప్పుడు 60 ఏండ్లలోపు పుగనున్నవారును, ప్రస్తుతయుద్ధ సమయములో తిరిగి ఉద్యోగములో ప్రవేశపదలచుకొనువారు సర్వసేవాధికారి క్రెటరీకి తెలియజేయవలెను.

విరోవాయుద్ధము ఇండియావర్తకము

సిమ్లా అక్టోబరు 7—వాణిజ్యమార్గశ్రామిక కాఖావారితో ఆలోచించుటకు వచ్చిన వాణిజ్యకాఖా డైరెక్టరు,

తే గారు నేడు బాంబాయి వెళ్లివారు. మీరు జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా హంగరీలనుండి ఈ దేశమునకు దిగుమతి యగు సరుకు ఈ దేశములో తయారుచేసి, ఈ దేశముయొక్క వాణిజ్యమును అభివృద్ధిచేయుటకు నీలునా లేదా? ఆస్ట్రీయా హంగరీ, జర్మనీలనుండి ఇతర దేశములకు ఎగుమతియగు సరుకులను ఈ దేశమునుండి పంపటకు నీలునా లేదా? అను విషయములను బాంబాయిలో ఆలోచింతురు.

చంద్రుడు క్రూరస్వభుడు.

అప్పుడు ఇండియా బ్యాంకు.

లక్నో ఆక్టోబరు 8:—బ్యాంకులో దాచికొనినదబ్బును, జనరలు విసుగు విరామములేకుండ తీసికొనుచున్నందున, అప్పుడు ఇండియా బ్యాంకు డైరెక్టరులు బ్యాంకు వ్యవహారములను మానిపెసి రాజకీయ సామ్యము రాజ్యకొనుటకును అప్పులను తీర్చుటకును, తీర్మానించిరి.

వేల్పురాకొమారుని నిశి.

లక్నో ఆక్టోబరు 7:—అయోధ్య సంఘముయొక్క చందా లిప్పటికి 13, 741 రూపములైనవి.

కొ ఆపకేటపు బ్యాంకులు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 7:—హిందూ దేశములో ఆయా రాజధానిలోనుండిన సంప్రదించు-ఆపకేటపు బ్యాంకుల కట్టుదిట్టములను, కార్యకర్తలను లక్ష్యముగ పరిశీలించుట కొక కమిటీని యేర్పాటు చేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినట్లు పయోనిరుప్రతికట తెలియుచున్నది. ఈ కమిటీ సభ్యుల పేరులు త్వరలో తెలియజేయబడును ముందు నెలలో మీరు డిల్లీయందుపనిని ప్రారంభింతురు.

ఒకదావాను కొట్టివేయుట.

లక్నో ఆక్టోబరు 7:—మహారాజా దేవహము షేరే జంకుగారిక విల్లువ్రాసి, దీని ప్రకారము జరుపవలసినదని ఫిచ్చి, మిల్నే గార్లలకు అధికారమిచ్చి గతించిరి. ఈ మహారాజుగారి కుటుంబములో డాక్టరు వింఛిగారికి వైద్యముచేయుటకు పాత్రుత్వముదనియు, నిదివరకు వైద్యముచేసినప్పుడు ఏదేనివందల రూపాయ లియ్యబడుచున్నవనియు దీని ప్రకారము తమ కిష్టపడకుండ నీటి యధికారముండవలసినదనియు మీరు ఫిచ్చి, మిల్నే గార్లవద్దదావాచేసిరి. ఈ దావాలో డెర్రాడూను సబాద్దీ నెటాజడ్డిగ్రాంటుగారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈ వ్యాజ్యము డిస్ట్రిక్టు జడ్జిగారి కోర్టులో దాఖలు చేయవలసిన దగుటచే తమకేమియు అధికారములేదని గ్రాంటుగారు ఖర్చులతోకూడ దావాను కొట్టివేసిరి. విందిగారు ముస్సోరీలో వైద్యవృత్తి నవలంబించి యున్నారు.

బర్రా

బర్రా యుద్ధనిధి.

రంగూను ఆక్టోబరు 7:—ఇప్పటికి యుద్ధనిధికి దాదాపుగ మూడులక్షల రూపములు పోవైనవి. చందా లింకను పడును.

రైలుకట్టలు తెగుట.

రంగూను ఆక్టోబరు 7:—ఇక్కడ విశేషముగ వర్షములు కురిసి వరదలవచ్చుటచే మూకనుములులోనున్న రైలుకట్టలు, 515 మైలుమొదలుకొని 522 వరకు ననేక స్థలములలోను, 560 మైలుయొద్దను కొట్టుకొనిపోయినవి. ఈగండ్లు పిక్ థా, కైక్రీను, కోటోంగుబో, స్టేషనులవద్ద పడినవి. బండ్లుమార్చి ప్రయాణికులను తీసికొని పోవుటకు వీలులేదు.

మాజడార్జీమరు.

రంగూను ఆక్టోబరు:—ఏసియాటిక్ సొసైటీవను, కంపెనీవారి సాజడాఅను స్త్రీమరు చిట్టాంగునుండి నేడు రంగూనుకు వచ్చినది. ఈ స్త్రీమరు కలకత్తా నుండి చిట్టాంగు గు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీని చేరి, 17 దినములు పడియుండెను. బంగాళాఖాతములో నిటీవల జర్మనీవారి క్రూరు ఎమ్ డెస్ స్త్రీమరులను ముంచుటచే చేపు అధికారులు దీనిని ప్రయాణముచేయుట కంగీకరించలేదు. దానిమీద వైభాగముననున్న 500 మంది ప్రయాణికులు తిరిగి వచ్చుటలేదనిచెప్పి ఎవరిదానిని వారు వెళ్లిపోయిరి. నెలవుమీద ఇంగ్లండుకు వెళ్లి బర్రాకు తిరిగి వచ్చుచుండిన 6 గురు ఉద్యోగులు మొదటితరగతిలో ప్రయాణము చేయుచుండిరి. వీరి 17 దినములు స్త్రీమరులోనే యుండిరి. గురువారమునాడు బయలుదేరి వెళ్లుటకు అధికారు లంగీకరించినారు. స్త్రీమరు ఆ క్యాబుతిరమునకు చేరినప్పుడు, గొప్పరుసానుకొట్టి, కడచిన రాత్రివరకు వర్షముకురికినది.

రంగూను రేవులోని స్త్రీమరులు.

రంగూను ఆక్టోబరు 7:—ఈవారములో ఏమేస్ట్రీమరు లేయే రేవులకు పోవునది. బి. ఎ. ఎస్. ఎస్. కంపెనీవారు తెలియజేయుచున్నారు. సెప్టెంబరు 9 వ తేదీని లివరుపులు పట్టణమునుండి బయలుదేరిన వర్షపుమైరు అనుస్త్రీమరు నేడిక్కడకు వచ్చినది. దీనిని కొన్నిగంటలు అధికారులు పోర్టు నెయిడలో ఆపిరి. తరువాత ఏడెనువచ్చి, సెప్టెంబరు 28 వ తేదీని కొలంబోరేవుచేరినది. లక్షదీవులు సమీపమున జర్మను క్రూసురు, ఎమ్ డెక్ ముంచివేసిన స్త్రీమరులలోని వారిని తీసికొని వచ్చిన కైఫ్ వేల్ స్త్రీమరుమరునాడు కొలంబోరువచ్చినది. ఆక్రిందటి దినమున వాస్తవమైన ఎమ్ డెక్ కు రెండుమైళ్ల దూరములో నుండినదనియు, ముంచివేసిన స్త్రీమరుల కళాసులతో దీనిమీద చాలమంది స్త్రీలు, పిల్లలు ఉండినందున దాను ముంచివేయక వదలి వేయుచున్నదని ఎమ్ డెక్ కెవైన చెప్పెననియు మీరు వాస్తవమైనలో నుండిన వారే, తెలియజేసిరి. ఇది కొలంబోలో ఆక్టోబరునకు నుండి తరువాత రంగూనుకు బయలుదేరిన-కొలంబో రేవులో కనిపెట్టుకొనియుండిన 70, 80 స్త్రీమరులు వాస్తవమైన బయలుదేరి పోవుటతోడనే తాము వెళ్లవలసిన రేవులకు బయలుదేరి పోయినవి.

కోర్టు వ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

ప్రీవీకౌన్సిలు ఆఫ్ ఫీలున కు తర్తువు కోరుట.

[వ్యాయమూర్తులు బిల్లుఫీలు, తయార్జీ గార్లు.]
నాగపట్టణం దేవస్థానం కమిటీ మొదలగు బాలకృష్ణ ఉడయార్ గారు ఎన్నుకొనబడినది అక్రమము ప్రధానజడ్జి గారును, జడ్జిబిల్లుఫీలుగారును ఒకరినొకరు పీవీకౌన్సిలు నకు అప్పీలు చేశారుటచే యుత్తరవుకోరుచు నొక ఆర్డీ హైకోర్టులో దాఖలుచేయబడెను. ఈ ఉడయార్ స్థానమునకు జిల్లాజడ్జిగారు మరొకరిని నేమించిరి. ప్రీవీకౌన్సిలుతీర్పు ఆతనినిగూడ బాధించునుగాన, నాతనినివైతము ప్రస్తావన అప్పీలునకు కక్షిదారునిగ చేర్చుట యుక్తమాయను విషయమును జడ్జిబిల్లుఫీలుగారు గౌరవనీయులగు ఆడ్వోకేట్ జనరలు గారి తో ప్రస్తావించిరి. ఈ సలహాను ఆడ్వోకేట్ జనరలుగా రంగీకరించిరి. కాని, దీనినిబాగుగా నాలోచించి ఆడ్వోకేటు జనరలుగారిక తీర్మానమునకు వచ్చుటకును ఆర్డీ హైకోర్టుగ వెట్టుకొనబడెనుగాన తనకు కొంత కాలవ్యవధి కావలయునను కాంటర్ పిటిషనునకోరిక నెరవేరుటకును, వ్యాయమూర్తు లొక వారముకోజులకు ప్రస్తావన ఆర్డీ విచారణను ఆపియున్నారు.

[వ్యాయమూర్తి వేక్యర్ గారు].

మదరాసు హైయ్యుక్రంపెనిదావా

చంద్రేశ్వర మొదలియననాతడు వైజయంతి ముద్రాక్షరశాలను కొనెను. ఈ సందర్భమున నాతడు తమకు చెల్లించవలసిన రూప 5450లను ఇప్పించుకొనుటకు మదరాసు హైయ్యుక్రంపెనివారు దావాతెచ్చిరి. 'ప్రతివాది వైకమునంతయును చెల్లించుటకు సిద్ధముగనున్నను, వాడులు వృధాగా వ్యాజ్యము తెచ్చి కోర్టుకెక్కిరి. ప్రతివాది సదరువైకమును కోర్టులోచెల్లించుటకు సర్వసిద్ధముగ నున్నాడు. ఆ వైకమును కోర్టునుండి తాముపుచ్చుకొనుటకు పూర్వము వాడులు (కంపెనీవారు) సుఖ్యాదీయిచ్చునటుల కోరబడవలయును. ఏలయనగా, ఆ కంపెనీవారుకమిటీలను చతుర్భుజదాస్ కుకార్ దాస్ అండు సన్న అనుకంపెనీవారివద్ద కుడువయుంచుచున్నారు. వాడుల సాత్తుతీరన చిట్టలలో నుండగా, వాగుండ తనచేతికి రావలసినసాత్తుమీద నీసందర్భమున ప్రతివాదికి సంపూర్ణముగ హక్కు లభించునా యను శంక కలుగుచున్నది. కంపెనీకి గాని, డైరెక్టరులసభకుగాని ప్రతినిధిగ నిలిచి ప్రతాదులను వ్రాసియిచ్చుటకు తగిననాగు డొక్కడు లేకుండుట వై శంకకు కారణము. అని ప్రతివాదిపక్షమున సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు వాదించిరి. వైజయంతి ముద్రాక్షరశాలభవనము నకుగాను ప్రతివాదికి పుత్రమును వ్రాసి చేయవలసిన పత్రమున చేయుటకు తమకేమియు సంభ్యంతరము లేదనివాడుల పక్షమున నిన్ను విందుకొనబడెను. పుత్రములు మున్నగువానిని తెయూరచేయు నిమిత్తము ఒక్కపక్షముకోజులు కాలవ్యవధి నొసగి, కోర్టులోచెల్లించువైకమును వాడుల కిచ్చువిషయము నప్పుడు విచారించెదనని వ్యాయమూర్తిగారు ఆర్డీ విచారణను ఆపి యుంచుచున్నారు.

(వ్యాయమూర్తులు: ఎములింగు, హా శేట్టు)

హిందూ మహమ్మదీయ కలహము.

ఉత్తరప్రదేశ్ లోని తిరువత్తూరులో హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును ఒక వివాద మేర్పడెను. వీరులలో వాద్యసహితముగ ఊరేగింపుతోడ నొకదీపమును తీసికొని వెళ్లి తిరువత్తూరులో ఆంజనేయస్వామి దేవాలయమున ద్వజస్తంభముమీద నాదీపమునుంచు హక్కు తమకుగలదని హిందువుల వాదము. వాద్యముతోడ నూరేగి దీపమును తీసికొని వెళ్లువాక్కు హిందువులకు లేదని చాటించు నిమిత్తము మహమ్మదీయులు డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో దావా తెచ్చిరి. ప్రత్యేకముగ తమ యువయోగమున కని యేర్పడిన యొకానొకబాటమీద వాద్యసహితముగ మెఱవడితోడ వెళ్లుటకు హిందువులకు స్వాతంత్ర్యము లేదని మహమ్మదీయుల వాదము. మహమ్మదీయు లాబాలవిషయమై వైయట్టిహక్కును పొందియుండలేదనియు, కాబట్టి వారుకోరుతీరన హిందువుల వద్ద వెళ్లుచు ఉత్తర వాసగుటకు ఆధారములేదనియు ఆర్డీ ప్రాయులై డిస్ట్రిక్టు మునసబుగారు మహమ్మదీయులు తెచ్చినదావాను ప్రోసివేసిరి. అప్పీలులో సబ్ జడ్జిగారును రెండవ అప్పీలులో హైకోర్టు వ్యాయమూర్తులును డిస్ట్రిక్టు మునసబుగారి తీర్పునె నిరపరచిరి.

[వ్యాయమూర్తులు శంకర నాయరు, స్పెక్ నరు గార్లు]

ఒకయొడంబడికను గురించినదావా.

కెన్జాంబూడిజమిందారు మొనరుగనుండినపు దాతని ప్రతిఫలమును, ఆతనితండ్రి కొన్ని సాత్తులనుకుడువయుంచినాక. బసివిరెడ్డియనునాతనికి ఒక ఒడంబడిక యేర్పడెను. అందలి నియమము లేవియనగా, రెడ్డిపేరట జమీందారుని తండ్రివ్రాసి యుచ్చిన కుడువ ప్రత్రములను రద్దుచేయుటకై తాము తెచ్చియుండుదావాలను వై ప్రతినిధులు మానుకొనవలయును. జమీందారునిమీద రెడ్డిపాండియుండు డిల్లీని ఆపలుజరగించుటకు జమీందారు రాజేపించరాదు. అయలుజరగుట లేకటియామే పణముగాని చేసినయెడల, ప్రస్తావన ఒడంబడిక నంగీకరించిన సందర్భమున రెడ్డి జమీందారున కిచ్చుట కంగీకరించిన 20,000 రూపాయలను వై ప్రతినిధులు రెడ్డి కిచ్చివేయవలయును. ఈ తీరున ఒడంబడిక యేర్పడినప్పటికీ, రెడ్డి ఆ డిల్లీని ఆపలుజరగించుట కుత్తరవు కోరెను. ఆ డిల్లీ ఆఫ్ఫు వ్యాయమొనరిగాదను నిత్యాధికారణములను తెలుపుచు జమీందారు పిటీషన్ వెట్టుకొనెను. అందుమీద ఒడంబడిక ప్రకారము తనకు 20 శేల రూపాయలు రావలయుననిరెడ్డి కాకినాడ సబ్ కోర్టులో దావా తెచ్చెను. జమీందారు పిటీషన్ వెట్టినంత మాత్రముననే రెడ్డి దావా తెచ్చుట చాల తీవ్రమైనవిషయని భావించి సబ్ జడ్జిగారు రెడ్డియొక్క పిటీషన్ ను ప్రోసివేసిరి. హైకోర్టు అప్పీలు విచారణలో జడ్జి శంకర నాయరుగారు సబ్ జడ్జిగారి తీర్పు సరిమైనదనిగాని, స్పెక్ నరు గారు, రెడ్డి దావా తెచ్చుటకు జమీందారు ఆక్షేపణ ఆర్డీ పంపుకొనినదే చాలునని యభిప్రాయ మొసగిరి. ఈదఫ్త సబ్ జడ్జిగారి తీర్పు నిరపరపబడి, అప్పీలు, ఖర్చులతోడ, ప్రోసివేయబడెను.

హోలీను కోర్టులు.

ఎగ్నూరు.

దక్షిణ ఇండియాలో వై కంపెనీ ఫయర్ ఫైర్ సేరా యనునతడును, మెక్స్ కోటీయను దొరసానియును పురుషేటలో నిరుగుసారు గిండ్లలో వసించువారు. ఆ దొరసానియంటి కెమట నొకగోడమీద నామెకొమారెలనుగుతించి పెర్రా యేదియో అసహ్యముగ వ్రాసినందున, నాతనిని దొరసానికిని ఏర్పడియుండిన మనస్తాపమునకు ఫలముగ గతనెల 20 - వ తేదీన పెర్రా దురాక్రమముగ మెక్స్ కోటీయంటిపనారాలో ప్రవేశించి యామెను తిట్టి, దుర్మార్గతనముగ ప్రవర్తించెను. అందుమీద ఆ దొరసాని దావా తెచ్చెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాముకి 5 రూపాయలు అపరాధము విధించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ వెట్టు ఆఫీసరుగూ డాక్టరు మెట్టోనాల్లుగారి మోటారుబండిని నడపువాడీ నెల 5 వ తేదీని ఆశ్రద్ధతో కడుమోటుతనముగ బండిని నడిపినందులకై మేజిస్ట్రేటుగారు చానికి 10 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి.

తెజవాడ అనకట్లకడనున్న హైదర్ నాయునుని నాయు వేసుకునే సమయమునకు, కట్టిసిద్ధము చేయన; కాబట్టి ఈయేడు క్రష్టకాలువలు డిసెంబరు 20 యానివేయబడును. నీస్థులిరిగి ఎప్పుడు వరకా తెలుపబడును.

ఫోర్టు సెంటు జూరి గెజెటు

మంగళవారము అక్టోబరు 6.

మేజరు పాల్ ట్రెవర్ లారెన్స్ బి. ఎస్. ఎస్. గారు, నెలపు పూర్తియైనదిగల గంజాముజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగను, బరహంపురము జిల్లా నూపరింపెండెంటుగను, నియమింపబడిరి.

సికిల్ అసిస్టెంటు సర్జను కొడేటి రామానుజయ్య ఎల్. ఎమ్. ఎస్. గారు చిత్రపురం పెంపొరీ సివిల్ సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

రావుబహద్రు డి. కృష్ణస్వామిరావుగారు ఒకటవతరగతి సబ్ ప్రొటోమెంటు ఒకటవతరగతి సబ్ జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

పుష్పాల సరసింహులు శతగోపనాయకుగారు జిల్లా వాడ పెంపొరీ సబ్ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

హాసు పేట సబ్ డివిజనులోని వేంకటరామ వేంకటమార్యశారాయణ శర్మగారు పెంపొరీ సబ్ ఇంజనీయరుగా నియమింపబడిరి.

పులిగడ్డలో సబ్ డివిజన్ ఆఫీసుగనున్న టి. కేశవరావుగారు పెంపొరీ సబ్ ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

లోకలు మునిసిపల్ బోర్డులు.

ఈ దిగువన వాహినీపబడినవా రాయా యంత్రము అను నియోగించబడిరి:-

రివరెండు ఫ్రాండర్ జి. వాండేవెస్ట్రే కెక్ గారు గుంటూరు జిల్లాబోర్డు మెంబరు.

ముల్లా మహమ్మదు షేరిఫ్ సాహెబు బహద్రు నల్లూరు జిల్లాబోర్డు మెంబరు.

పోతా మెగడ వేంకటేశ్వర్లుగారు గంజాముజిల్లా బోర్డు మెంబరు.

మహమ్మదు ఖానాసాహెబ్ బహద్రు గుంటూరుజిల్లా బోర్డు మెంబరు.

కెప్టెన్ విలియమ్స్ వాక్ (జి. ఎమ్. ఎస్. గారు బళ్లారి మునిసిపల్ కమిషనరు.

రాజపుడి పరంజోతిగారు నల్లూరు మునిసిపల్ కమిషనరు.

వెల్లంకి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఒంగోలు మునిసిపల్ కమిషనరు.

నాగపూడి కృష్ణస్వామయ్యగారు తిరుపతి మునిసిపల్ కమిషనరు.

వైడిగంటము సితారామస్వామి; కుమారు రామమూర్తి గార్లు శ్రీకాకుళం తాలూకాబోర్డు మెంబరు.

కరణం రాఘవేంద్రరావుగారు కర్నూలు తాలూకా బోర్డు మెంబరు.

గ్రంథి హనుమంతరావుగారు అనకాపల్లి మునిసిపల్ కమిషనరు.

చాటి కరారావుగారు అనంతపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరు.

కె. చిరూపాక్ష రెడ్డిగారు బళ్లారి తాలూకా బోర్డు మెంబరు.

తలారి వేంకటగోపాలరావు నాయుడు, ఏరుబండి రామమూర్తి, నడింపల్లి బుచ్చివేంకటపతి రాజుగార్లు గోదావరి జిల్లా బోర్డు మెంబరు.

పి. క్రొంబక రావుగారు గుడివాడకాలూకా బోర్డు మెంబరు.

రివరెండుబాద్షి హెనరీబ్రాకుగారు కందుకూరుతాలూకా బోర్డు మెంబరు.

వి. కృష్ణస్వామి రావు గారు వైసు ప్రెసిడెంటు కావలి తాలూకా బోర్డు మెంబరు.

వడ్లమాని సీతారామయ్య వేములకొండ విశ్వనాథం గార్లు, విజయనగరం తాలూకా బోర్డు మెంబరు.

డిస్ట్రిక్టు మునసబులు బదిలీలు.

సోమంచి నీలకంఠముగారు ప్రొద్దుటూరు నుండి జిల్లా వాడకు బదిలీయబడిరి. కర్నూలులో స్టేషనరీగనున్న మాన్య వేంకటరామయ్య టి. ఏ. టి. ఎల్. గారు ప్రొద్దుటూరులో నాల్గవ తరగతి మునసబుగ నియమింపబడిరి.

సబ్ రిజిస్ట్రారులు.

చెయ్యూరి వేంకట కృష్ణారావు నాయుడు, చీమలకొండ బుచ్చిరాష్ట్రీ, మల్లికార్జునరావు, ఎల్లంకెట్టి వేంకటస్వామి గారు రెండవతరగతి నుండి ఒకటవ తరగతికి నియమింపబడిరి.

కేంకటేశ్వరరావు నాయుడుగారు ముమ్మి

హాడిక బదిలీ చేయబడిరి.

హిందూ దేశములో సహకారోద్యమము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 8:- సహకారోద్యమమునకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను, విచారణచేయుటకు ఒకసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దీనికి సర్. ఇ. డి. మెక్కాగూగారు 15 వ తేదినండి అధ్యక్షులుగ పనిచేయుదురు.

నరినాపురం డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో.

కాకినాడ సబుకోర్టుఫయలు అసలు నె 47/1913

వాది. మద్రాసు బ్యాంక్, సా. కాకినాడ.

ప్రతివాదులు. కృష్ణా లెక్ సైల్ మేన్యూ ఫాక్టరీంగు

కంపెనీవారువర్గ రా సరసాపురం.

1. ప్రతివాదితాలూకు యాదినవ తరగతిగల కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు సరసాపురం సబురిజిస్ట్రారులోచేరిన సరసాపురం గ్రామములో వుండుకున్న ఆ స్థి 1914 సం. 11 రం నవంబరు 16 తేదిన పను 11 ఘంటలవేళ వేలము వెయ్యబడును.

ఆ స్థి వివరం.

యానాం నెంబరు, A, B. గుర్తుగల య 1-50 శెంట్లు అందలి బంగారోయన్ను నపుకర్లు కాపురమువుండే వసారా గదులు నానావిధ పల్లవృక్షములు సహ నాడులు. తూర్పు D. V. శిలాపతిరావుగారి తాలూకు నె 4 రు A, B గుర్తుల యానాం. దక్షిణం సరసాపురం పొరంబోకుకాకున. పడమర P. నాగోజీరావుగారి తాలూకు 700/2 నెంబరు జిరాయిలి. ఉత్తరం CH కోటి నాగయ్యగారి తాలూకు నె 4 రు A గుర్తుయినాం.

బంగారోవివరం. యిటుక గోడలతోనున్న టిక్ రేకుల కప్పులతోనున్న, రాబాతోనున్న, కర్రవాసములతోనున్న, బట్టలు నేతే పెషీన్పువుండేగదులు, ఆఫీసుగదులు, గేటుయిటుక ప్రహరిగోడలు కర్ర ఫెన్సింగు వగైరాలు.

నపుకర్లు కాపురంవుండే పెంకువేయబడిన అయిన మట్టి గోడతో కట్టబడినది.

వైమలులో మగములు పనిముట్లు సహనాలుగు. యినుప త్రోక్కుడు మగములు రెండు ద్రాపు వాక్కు పడరులుమువకటి. దోబేపరులుమువకటి. ప్లయనుపరులుములుపది. వార్డువెం దింగు మెషీనువకటి. వార్డింగు మెషీన్లైలు వాల్విన్సుసహ కటి. స్టెప్ వెంబర్లు వైజింగు మెషీనువకటి. వైజింగు బ్రాక్కు వకటి. కేలండు మెషీనువకటి. హాండు మెండింగుమెషీనువకటి. 1 C 5 H. P. వార్డి సువర్తి కల్ బాయిరువకటి. 1 C 3 H. P. హరిజంటల్ యింజనువకటి. ఫోస్టింగువుల్లుసహ. మాడుకుర్చీలు. మాడుబల్లులు. దేవదారుచీరువాలు రెండు. టేకుడమ్మ వెట్టి కాల్చినకటి, సుమారు వకపుట్టికూరికవచ్చే కర్రముక్కలు. ఫరీనాపిండి బస్తాలుమాడు. స్వాగోపిండి బస్తావకటి. వై నాకేబస్తాలురెండు మాలుతోపున్న దేవదారు వెట్టివకటిన్నీ దానివై నూలుకట్టలురెండున్నూ.

V. Atchaya Sastri B. A.

Pleader for Plaintiff.

Railway Breached.

RANGOON, October 7.

In consequence of floods due to abnormally heavy rain railway line on Mu Valley section is breached in several places from mile 515 to 522 and again at mile 540 between Pintha and Kyaikthin and Kotaungbo. Transhipment is not possible.

PUNJAB.

The Punjab Co-operative Bank.

LAHORE, October 7.

A Meeting of the shareholders and creditors of the Punjab Co-operative Bank which recently suspended payment will be held on the 11th instant to consider the question of winding up.

The Relief Funds.

Cudh Subscriptions.

LAHORE, October 7.

Oudh branch of the Prince of Wales Relief Fund amounts to Rs. 13,741.

UNITED PROVINCES.

Co-Operative Banks.

ALLAHABAD, October 7.

The "Pioneer" understands that the Government of India have decided to appoint a strong Committee, whose primary duty will be to examine the constitution

and working of the Central and Provincial Co-operative banks in India. The terms of reference and "personnel" of the Committee will shortly be made public, and it is expected the Committee will start work at Delhi next month.

Suit by a Doctor.

LUCKNOW, October 7.

Mr. Grant, Assistant Subordinate Judge of Dehra Dun has delivered judgment in a cause in which Dr. Wrench, Medical Practitioner in Mussoorie sued Messrs. Fitch and Milne executors of the will of late Maharaja Deb Shum Shere Jung for specific performance of the will under which he claimed he was entitled to the post of family physician to the late Maharaja's family on a salary of Rs. 700 per season. The Judge held that the Court had no jurisdiction as the suit should have been filed in the Court of the District Judge. He accordingly dismissed the suit with costs.

SOUTH AFRICA.

Fighting in Africa.

FURTHER DETAILS.

Surrender of Two Squadrons.

CAPETOWN, October 6.

From details of the fighting on September 28th it appears that two squadrons of Mounted Rifles and a section of the Transvaal Artillery left the main body and occupied a water-hole surrounded by Kopjes and approached by a narrow defile. The place appeared deserted but so soon as our guns had been outspanned the enemy numbering two thousand with ten guns attacked us from the heights. They also seized the defile.

A desperate first ensued. Our force was shelled from all points of the compass. The behaved with conspicuous gallantry. When all gunners had been killed or wounded and ammunition the exhausted guna were rendered useless and the white flag was hoisted.

The Germans behaved in the most friendly manner and complimented the British Colonel. They further allowed the prisoners to attend the funeral of their comrades. The main force outside had attempted to come to the rescue but was unable to enter the valley. They suffered from machine-gun fire.

Canadian Loyalty.

Raises another Expeditionary Force.

LONDON, October 7.

Canada has decided to raise and send a second expeditionary force.

A German Torpedo Boat.

Sunk in the River Ems.

LONDON, October 6.

AMSTERDAM.—A German torpedo-boat was cruising in the neighbourhood of the estuary of the river Ems, when suddenly an explosion was heard, and the torpedo-boat heeled over and disappeared. Two submarines appeared shortly afterwards, but it is uncertain what their nationality was. The German cruiser rushed to the rescue and saved the crew of the torpedo-boat.

More Cruiser Sunk.

LONDON, October 7.

TOKIO.—(7.25 P.M.)—The German cruiser cormoran and two gunboats have been sunk in Kiao-Chao Bay.

Bombardment of Antwerp.

LONDON, October 7.—(7.55 P.M.)—

AMSTERDAM.—The German Commander sent an Officer with a white flag to Antwerp at seven-thirty and announced that bombardment would commence at nine-thirty. Thereupon many fugitives left Antwerp for Dutch frontier. At noon the Belgian Government was transferred to Ostend.

Violent Battle Raging.

No Change in Situation.

LONDON, October 7.

Paris A Communique states that between Somme and Meuse there is nothing to report. The enemy in Woevre made a fresh effort to impede our progress but failed. On our left the battle continues still with great violence. Opposing fronts extending from region of Lens to la Basse are prolonged by masses of cavalry in action up to Armentiers District.

British Trade.

Fall in Exports and Imports.

LONDON, October 7.

Decreases in imports during September compared with the corresponding period of the last year amount to £ 163,037,88 and in exports to £ 157,50,763. There were increases in imports of grain, and flour paper-making materials, and raw wool.

Obituary.

LONDON, October 7.

Death is announced of the well-known French royalist leader, Count de Mirn.
Death is announced of Sir William Carington.

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సీపత్రిక సంగతి నెరుగని జేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించజేసుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

నోటీసు.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండ ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుగాని విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సా.]

మోహినీ తైలము.

ఈ తైలముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలనజేయును.
కండ్లకు చలనజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపు జేరును.
మనోహరముగా నుండును.
మహాసగలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీజనులు, ఉద్యోగియులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రావణ్య కరులను మనోహరముగ జెంచి కాపాడుచు. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము తీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపునూర్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమునచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలిపురాజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన తీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బకవిరేచనములు, జిగురు విరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

తేలుమందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తురులో తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది ౬ నేరవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూశ్మనాశములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బసము, 5. శ్మయదగ్గు. దగ్గుకు నేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరొప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూశ్మనాశములందు ఏర్పడు బాగ్గుపులుసువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనంబున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి తీరమున బలహీనత చేర్చి దీనికొలిది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగల ప్రతివాడ దీనిని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

క్షేపహరి చూర్ణము.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసమీస శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా క్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందువరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే నుంచుచు తినుట ఆనవ్యక్తము. కలరా యున్నచోట సీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, ఆంత్రీయత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, మరభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లవర్ణము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబ్బలకు వజ్రగుళికలు పశ్చాత్తాపమువంటివి.

కుష్టుకుతైలము.

బీళ్ళ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త

పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామరతైలము డబ్బాను ఆరు అంగులకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగితిసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బలము బలముచుండు అశ్వపగ వానికైనను వద్దు.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్ని విధముల వ్రణములకును, కొరుకు పూడ్చుకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. అవలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములకు నూనెను.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెళ్ళుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలవు.

గజ్జికీ తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వాదించు నప్పుడుగాని మరియితర సబుధమున నుత్తరములు వ్రాయునప్పుడుగాని అప్పుతో ముద్రపబడిన వారిపేర్లకు ముందుగానున్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును. అట్లు వ్రాయలేని జవాబులు సులభముగా నొసంగుటకు వీలుపడదు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో ననవ్యములేదని వారపత్రికపై తోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో వలయునని జేసుచున్నాము. అప్పుడు బాబుతువారికి బాకీయున్న సొంతము (చాన్సు) లో జేర్చబడును.

మామూడూరు, కృష్ణాజిల్లా.